

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
November 17, 1994

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, LAPKRITIS — NOVEMBER 17, 1994

Nr. 224

Šiaurės Atlanto Asamblėjoje kalbėta apie NATO praplėtimą

AMB. ALFONSAS EIDINTAS

Vašingtonas, lapkričio 15 d. — JAV sostinėje prasidėjo Šiaurės Atlanto Asamblėjos 40-oji kasmetinė sesija. NATO šalių bei dar 14 valstybių delegacijų tarpe buvo ir Lietuvos delegacija, kurią sudaro Seimo nariai Gediminas Kirkilas, Vladimir Jarmolenko, Algirdas Kunčinas, Audrius Rudys ir sekretorė Snieguolė Žiukaitė. Sesijos darbe taip pat pakviestas dalyvauti Lietuvos ambasadorius JAV Alfonsas Eidintas, stebėtojo teisėmis dalyvauja jos darbe ir Lietuvos ambasados Vašingtone patarėjas Stasys Sakalauskas.

Delegacijų nariai pasiskirstė dalyvauti atskirų Asamblėjos komitetų darbe, svarbiausiųjų — Gynybos ir saugumo, piliečių, ekonomikos, politikos bei mokslo ir technikos. Politinių reikalų komitete, kurio darbe dalyvavo Seimo narys G. Kirkilas, ambasadorius Eidintas ir Lietuvos delegacijos sekretorė Snieguolė Žiukaitė. Sesiją atidaro JAV atstovas Charlie Rose. Didžiausią susidomėjimą sukėlė Strateginių ir tarptautinių studijų patarėjo, buvusio JAV prezidento Saugumo patarėjo 1977-1981 metais, Zbigniew Brzezinski kalba, kurioje jis pabandė nubrėžti būsimo NATO viziją.

Zbigniew Brzezinski pažymėjo, jog kritus Berlyno sienai ir žlugus komunizmui neatrodė, kad pokomunistinės sistemos keitimas truks taip ilgai ir ko gero tam prireiks tiek pat metų, kiek komunizmas gyvavo, ypač kultūroje, politikoje, žmonių samoneje. Ant jo, teisingumo epocha dar neatėjo, nes liberaliosios idėjos nepagrįstos morale, rinka neatspindi teisingumo, bet jau iškilio nauji geopolitiniai uždaviniai.

Pranešėjas pabrėžė, jog jis nemano, kad bus antroji Jalta (t.y. didieji kraštai nepasidalins mažųjų), nes nebėra Sovietų Sąjungos, arba panašaus tipo šalių, Rytų ir Centrinėje Europoje yra nepriklausomos valstybės. Anot jo, Europa eis integracijos, ekonomikos ir karinio vieningumo keliu. Plėsis NATO, plėsis ir Europos Sąjunga, tad laikas galvoti apie NATO vystymosi kriterijus.

Narystės kriterijus negali būti tik techninis

NATO veikia geopolitiniu, demokratiniu ir bendro saugumo supratimo pagrindu, pabrėžė Z. Brzezinski. NATO narystės kriterijumi negali būti vien tik techninis ar karinis pasirošimas. Anot Brzezinskio, kas iškelia tik karinį pasirošimą, iš tikrųjų nori atidėti naujų narių priėmimą į NATO. Juk praityje į NATO buvo priimtos šalys ir be reikiamo karinio pasirošimo, sakė pranešėjas.

Zbigniew Brzezinskio nuomone, Rusija negali būti NATO nare, nes jos valstybinis charakteris ir transkontinentinis dydis to neįsivaizduoja. Ji per didelė, kad būtų įlieta į NATO, jos įstojimas tik susilpnins NATO. Įstojimo į NATO kriterijai bus tikrai

sunkūs Rusijai, ir to klausimo nereikia dabar svarstyti, sakė pranešėjas.

Rusija pati turės pasirinkti, ar būti imperija ar nacionaline valstybe. Tačiau tarp NATO ir Rusijos turi būti sutartis dėl jos statuso — ir kaip didžiosios valstybės, lygios JAV galybei. Tai paguos, o ne pažemins rusus, kurie nebesijaus izoliuojami. Ta linkme pamažu ir juda JAV politika. Į NATO bus priimtos ne visos valstybės įsirašiusios į „Partnerystės vardan taikos“. Vakarų Europa yra tik dalis besikeičiančios Europos. Ankstiau tik Vakarų Europa buvo laikoma Europa. Dabar Rytų Europa keičiasi ir 2010 metais ko gero Rytų ir Centrinė Europa jau įeis į bendrą Europos sąvoką.

Nariais negalės būti šalys su etninėmis ar senų problemomis

Atsakydamas į gausius asamblėjos delegacijų klausimus, Zbigniew Brzezinski akcentavo, kad NATO išplėtimas negali būti susijęs su konfliktais dėl sienų bei etniniais nesutariais. Dėl to tokius konfliktus turinčios šalys negalės būti priimtos į NATO, ir todėl bus primygtinai raginamos išspręsti šias problemas. Kriterijai valstybei, stojančiai į NATO tad yra aiškūs: stabilus demokratine sistema, laisvosios rinkos ekonomika, pliuralizmas, socialinės reformos; neturėjimas teritorinių ir etninių konfliktų, žmogaus teisių gerbimas, civilių kontroliuojamas karinis biudžetas ir gerbimas valstybių teritorinio vientisumo. Pagal galimybes reikia į tai įtraukti ir karinius pasirošimo kriterijus.

Į Rumunijos atstovo klausimą apie išlaikymą išimtingos lyg-svaros tarp NATO ir Rusijos, Z. Brzezinski atsakė, kad dabar, kol dar nenustatytos NATO plėtimosi gairės, kol yra palanki atmosfera, svarbu pasinaudoti proga kurti ryšius su Rusija. Rusijoje veikia įvairios linijos, dalis jų priešiškos, bet jos nedemonuoja, tad visą reikia daryti dabar. Nors nesutarimų su Rusija bus, bet ir Rusija galima paveikti, kad ji keistų nepalankius nusistatymus.

Anot Brzezinskio, tuo tarpu dar nereikia fiksuoti NATO plėtimosi ribų, nes senoji linija skaldo Europą ir ji nyksta. Dėl to nereikia klasifikuoti nei šalių, nei įstojimo į NATO etapų. Be to, ir su Rusija vyks glaudus bendradarbiavimas transporto, gamtos apsaugos, ekonomikos srityse. Neuzdarėtas kelias į NATO ir Ukrainai. Dabar Rusijos priėmimo į NATO klausimo apskritai nereikia kelti, pažymėjo Z. Brzezinski. Įstojimo į NATO etapų kriterijai turėtų būti paruošti per sekančius keturis metus.

Zbigniew Brzezinski taip pat pastebėjo, kad ir NATO ir sudėtyje taip pat regioninės sąjungos galimos. Be to, kai kurios šalys, pvz. gal Skandinavijos, gali nenorėti stoti į NATO, pasitenkinamos Europos Sąjunga.

Atsakydamas į Prancūzijos atstovo klausimą, kaip bus daroma dėl Baltijos valstybių

Indonezijos sostinėje Jakartoje pasibaigė Azijos-Pacifiko Ekonominio bendradarbiavimo forumas, kurio metu susitarta, kad iki 2010 m. pramoningos forumui priklausiančios šalys kitoms forumo narėms pašalins tarifus, ir kad forumui priklausiančios besivystančios šalys tai padarys iki 2020 metų. Forumo metu narių šalių prezidentai draugystės ženklą pasipuošė Pacifiko-Azijos šalių būdingais batik-raštuotais marškiniais, iš k. Kanados premjeras Jean Chretien, ir prezidentai: Meksikos — Carlos Salinas, Čilės — Eduardo Frei ir JAV — Bill Clinton.

Iškelta byla dėl grasinimų elektrinei

Vilnius, lapkričio 16 d. (Elta)

— Lietuvos Generalinė prokuratura pranešė, kad iškelta baudžiamoji byla Lietuvos Respublikos piliečiui Kęstuičiui Mažiūka, kuris laisvė Švedijos Karalystės vyriausybei grąsino susprogdinti Ignalinos atominę elektrinę. K. Mažiūka kaltinamas įvykdęs nusikaltimą dėl valstybinio turto prievartavimo. Šiuo metu tiriami K. Mažiūkos ryšiai, grasinimo realumas, kitos su nusikaltimu susijusios aplinkybės. Generalinė prokuratura, tirdama šią bylą, glaudžiai bendradarbiauja su Švedijos Karalystės teisėsaugos institucijomis, tariamasi dėl K. Mažiūkos perdavimo Lietuvai. Taip pat, remiantis duomenimis, gautais iš Vokietijos Aplinkos, gamtos apsaugos ir branduolinio saugumo ministerijos, tirama baudžiamoji byla, iškelta pagal požymius nusikaltimo, numatyto Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse — rengimasis įvykdyti sprogdinimą.

Šiuo metu dėl kitų grasinimų Ignalinos atominei elektrinei buvo apklaustas Georgij Dekanidzė (jo sūnus praėjusią savaitę buvo nuteistas mirties bausme už žurnalistą Vito Lingio nužudymo organizavimą). Buvo apklausti ir kiti liudytojai, duotos užduotys įvairioms tarnyboms, sustiprinta Ignalinos atominės elektrinės apsauga.

Rusijos įstatymai neatitinka Europos Tarybos reikalavimų

Vilnius, spalio 27 d. (LR)

„Rusija padarė didelę pažangą, kurdamas demokratiją ir prisitaikydama prie Europos Tarybos (ET) standartų. Tačiau jau dar teks nueiti ilgą kelią, kad galėtų tikėtis sėkmingo sprendžiant narystės klausimą“, pareiškė ET parlamentinės asamblėjos komiteto ryšiams su valstybėmis, nesančiomis ET narėmis, pirmininkas David Atkinson. Ši komisija sprendžia naujų narių priėmimo klausimus.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, David Atkinson vadovaujama delegacija spalio 24 d. vakare baigė dvių dienų išvažiuojamąjį posėdį Sankt Peterburge. Šio posėdžio tikslas buvo smulkmeniškai išnagrinėti Rusijos vidaus politinę padėtį ir įstatymų leidybos bei taikymo problemas. Jis atsisakė pranešauti koks bus rezultatas kitų metų balandžio mėnesį numatomam balsavimo ET parlamentinėje asamblėjoje dėl Rusijos priėmimo į Europos Tarybą.

Europos Tarybos atstovo ma-

stojimo į NATO, prelegentas atskleidė, jog labai svarbus yra integravimasis į Vakarų Europos Sąjungą ir jos struktūras. Dėl to organizuojamas ir NATO plėtimasis. Baltijos šalių įstojimo į NATO klausimas turėtų būti svarstomas sekančiame dešimtmetyje.

NATO štabe — Lietuvos atstovas

Vilnius, lapkričio 10 d. (Elta)

— Lietuvos vyriausybė nutarė patvirtinti Lietuvos Respublikos ryšių karininko, reziduojančio NATO štabe Briuselyje, pareigybę. Pareigybė patvirtinta, vadovaujantis deklaracija, priimta valstybių ir vyriausybių vadovų susitikime Briuselyje dar šiuo metų sausio mėnesį. NATO būstinėje Lietuvos Respublikos atstovui jau yra parengtos patalpos ir NATO Jungtinių pajėgų štabas nuolat primindavo apie ryšių karininko paskyrimą. Karininką paskirti patikėta Krašto apsaugos ministro Linui Linkevičiui.

Neutralumo politika neatitinka Lietuvos interesų

Vilnius, lapkričio 2 d. (BNS)

— Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrai, svarstydami asocijuotos narystės Baltijos šalims suteikimo klausimą, gali iškelti sąlygą — laikytis neutralumo politikos, panašios, kokios laikosi Suomija, spalio 31 d. pranešė Didžiosios Britanijos laikraštis „The Independent“.

„Mes nustebtume, jeigu taip įvyktų“, pasakė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška, komentuodamas šį pranešimą BNS žinių agentūros korespondentui.

Pasak jo, vargu ar įmanoma, kad Europos Sąjunga „galėtų pateikti receptą, kaip laisvos Baltijos valstybės gins savo nacionalinio saugumo interesus“.

Neutralumo politika neatitinka Lietuvos interesų, ir šiuo klausimu sutaria visos politinės partijos. Tai liudija metų pradžioje pateiktas prezidento Algirdo Brazausko pareiškimas dėl Lietuvos siekių tapti pilnateise NATO nare bei iki šiol į Vakarų gynybos ir saugumo struktūras orientuota Lietuvos užsienio politika, sakė Albinas Januška.

Jis taip pat pabrėžė, kad „Suomijos modelio pritaikymas dabartinėms Baltijos saugumo problemoms spręsti reikštų Rusijos įtakos sferos pripažinimą de facto“.

Danija — stiprus partneris, jungiantis į Europos gynybą

Vilnius, lapkričio 2 d. (LR)

— Lietuvoje š.m. kovo 10 d. lankantis Danijos gynybos ministrui Hans Haekkerup, buvo pasirašyta Lietuvos krašto apsaugos ministerijos ir Danijos gynybos ministerijos bendradarbiavimo sutartis.

Birželio 3 d. Švedijoje, Visby mieste vykusiam Šiaurės šalių gynybos ministrų susitikime Danijos, Suomijos, Švedijos, Norvegijos ir Estijos, Lietuvos, Latvijos gynybos ministrai pasirašė memorandumą dėl Šiaurės valstybių pagalbos, kuriant Baltijos valstybių taikos palaikymo batalioną.

Liepos mėnesį Danijos gynybos ministerijos specialistai buvo atvykę į Lietuvą supažindinti su Danijos ginkluotosios pajėgos taikoma karių atrankos ir tarptautinės operacijos dalyvaujančius dalinius metodika. Jie padėjo atrinkti ir 40 Lietuvos karių.

Liepos 19 d. po karštų debatų (keli LDDP frakcijos nariai protestuodami išėjo iš posėdžio) Seimas priėmė nutarimą paskirti Lietuvos kariuomenės taikos palaikymo būrį Danijos Karalystės taikos palaikymo bataliono sudėtyje dalyvauti Jungtinių Tautų taikos palaikymo operacijoje Kroatijoje. Pagal Lietuvos vyriausybės liepos 27 dienos nutarimą buvo parengta kario, dalyvaujančio taikos palaikymo pajėgose, tarnybos sutartis. Ją savanoriškai pasirašė 32 Lietuvos kariai rugpjūčio 1 d. išskrido į Danijoje mėnesį vykusius mokymus. Nuo rugpjūčio pabaigos Lietuvos kariai DANBAT sudėtyje vykdo taikos palaikymo misiją Kroatijoje. Ji tęsis iki kovo 15 dienos. Lietuvos būrio aprūpinimą garantuoja Danija, atlyginimus kariams moka Lietuva.

Danija kartu su kitomis Šiaurės šalimis, Didžiąja Britanija ir Olandija padeda kurti ir Baltijos valstybių taikos palaikymo batalioną, vadinamą BALTBAT. Dėl šios pagalbos memorandumą pasirašė Šiaurės ir Baltijos valstybių bei Didžiosios Britanijos gynybos ministrai rugsėjo 11 d. Kopenhagoje. Dabar Baltijos valstybių karininkai ir puskarininkai mokosi anglų kalbos, toliau numatyta šie mėnesiai karinio rengimo programa. Visą BALTBAT rengimo programą numatyta realizuoti per trejus metus.

Lietuvos dalyvavimą JT taikos palaikymo misijose bei

„Partnerystės vardan taikos“ programoje yra aukštai įvertinęs Danijos gynybos ministras H. Haekkerup.

Be to, Danija Lietuvos krašto apsaugai padeda parengti jaunus karininkus. Dvidešimt puskarininkų mokėsi Danijos pėstininkų puskarininkų mokykloje Odensee, 32 būrio vadai — Pėstininkų karo mokykloje Oksboel, 20 SKAT karininkų ir eilinių buvo išvykę susipažinti su Danijos savanorių veikla.

Danijoje, turinčioje daugiau kaip 5 milijonus gyventojų, karinė tarnyba yra privaloma. Taikos metu ginkluotosios pajėgos kartu tarnauja karininkai (4,220), profesionalūs puskarininkai bei kareiviai (13,820), šauktiniai (9,690) ir civiliai (9,590), iš viso 37,320 kariškių.

Mobilizacijos atveju ginkluotąsias pajėgas sudaro apie 100,000 kariškių ir 70,000 savanorių — vyrų ir moterų. Savanoriai taikos metu pavaldūs gynybos ministrui, karo metu — kariuomenės vadui. Juos moko apie 300 nuolat tarnaujančių instruktorių.

Danijos sausumos kariuomenėje tarnauja 18,000 kariškių, kariniame jūrų laivyne — apie 5,000, karinėse oro pajėgose — apie 6,000 kariškių.

Taip pat yra Kontrolės ir pranešimų centras, aprūpintas radarais, ir savanorių stebėjimo postai. Kontrolės ir pranešimų centras gali dirbti bendroje NATO ankstyvojo perspėjimo sistemoje. Oro erdvės gynybą garantuoja aštuonios „Hawk“ eskadrilės ir radarais valdomi ginklai.

Danijos gynybai skiriama 1.9% bendrojo vidaus produkto (2.3 milijono dolerių). Nuo 1949 m. Danija yra NATO narė, nuo 1948 m. dalyvauja Jungtinių Tautų taikos palaikymo misijose. Per tą laiką daugiau kaip 42,000 danų dalyvavo 33 JT taikos palaikymo operacijose.

Danija draudžia savo teritorijoje dislokuoti branduolinius ginklus ir užsienio karines bazes. Tačiau pavojaus atveju Danija pasirošiusi priimti NATO pastiprinimo pajėgas.

Danijos gynybos koncepcijoje numatyta, kad krizės atveju glaudžiai bendradarbiaus visos ginkluotųjų pajėgų struktūros.

Įėjimą į Baltijos jūrą kontroliuojančių pajėgų (BALT) štabas yra Karup mieste, Jutland pusiasalyje. Beje, praėjusių metų birželio 6-11 dienomis ir šių metų birželio 7-17 dienomis Danijos vandeninė vyko NATO karinių pajėgų manevrai, kuriuose dalyvavo ir Lietuvos karo laivai.

KALENDORIUS

Lapkričio 17 d.: Šv. Elzbieta Vengrė, grafinė, vargšų slaugytoja (1207-1231); Dionizas, Grigalius, Getautas. 1904 m. gimė poetė Salomėja Neris.

Lapkričio 18 d.: Šv. Petro (1626) ir Šv. Pauliaus (1854) bazilikų Romoje pašventinimas, šv. Rožė Philippine Duchesne, vienuolė, misionierė Amerikoje (1769-1852); Salomėja, Lizdeika, Lėdrūna. 1918 m. paskelbta Latvijos Nepriklausomybė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

TARPTAUTINIS INSTITUTAS PAGERBĖ
ILGAMETĘ DARBUOTOJĄ

Detroito Tarptautinis institutas, švėsdamas savo veiklos 75-tąją sukaktį, š.m. spalio 14, 15 ir 16 d. buvo surengęs 68-tąją mugę Southfielde.

Mugės programoje spalio penkioliktoji pavadinta Stefanijos Kaunelienės diena. Pasikalbėjime televizijoje S. Kaunelienė pasakė, kad šis išskirtinis pagerbimas priklauso ne vien jai, bet visiems Detroito lietuviams, ypač jos nuolatiniams talkininkams. Ji vertino senųjų ateivių ir jų vaikų aktyvų įsijungimą į Tarptautinio instituto veiklą. Jų pastangomis suorganizuotos lėšos įgalino Tautybių salėje įrengti vitriną lietuvių tautinių dirbinių eksponatams.

Kai šeštadienį (spalio 15) vyko įvairių tautybių tautinių rūbų demonstravimas, ir mūsų puošni tautini kostiumų pademonstravo Danutė Petronienė. Į sceną buvo iškviešta Stefanija Kaunelienė. Su ja mugės lankytojus supažindino norvegė Rigmar Coulahan ir jai Tarptautinio instituto vardu įteikė adresą ir vază iš Peru krašto. Lankytojai sveikino apdovanojamą ir džiaugėsi, kad Tarptautinis institutas rado tinkamą būdą išreikšti savo padėką.

Kai 1953 m. buvo įsteigtas Detroito Lietuvių kultūros klubas, jį įsijungė senieji ir naujieji ateiviai. Po kurio laiko įsijungė ir Stefanija Kaunelienė, kuri šiuo metu yra Kultūros klubo pirmininkė.

Klubo veikla buvo įvairi ir naši. Tarptautinėse mugėse įrengdavo lietuvių skyrių, kuris, metams bėgant, darėsi puošnesnis ir idomesnis. Gintaro dirbiniai, audiniai, lietuviški laudinukai, paveikslai ir įvairios skulptūros patraukdavo lankytojus bei perkėjo. Mugėje būdinių pasakojimai apie Palangos Juze, Jūrą ir Kastytį, aivarą ir lietuvišką kipišką sudomindavo net Wayne universiteto profesorius. Naudotasi proga plačiai paskleisti žinias apie Lietuvos praeitį, nepriklausomybės laikotarpio pažangą, išplatinti leidinius apie sovietinę okupaciją ir okupantų vykdomą genocidą bei trėmimus į Sibirą. Išplatinta daugybė ALTO leidinių anglų kalba. Keitėsi klubo talkininkai, bet Stefanija Kaunelienė ištesėjo iki šių dienų. Pasidarbavo prie lietuvių kambario steigimo Wayne universitete. Nemažai metų redagavo „Tremties trimta“, mokytojų lituanistinėje mokykloje ir, kas svarbiausia, išaugino keturių vaikų šeimą, kalbančią lietuviškai.

Yra Sv. Antano parapijos choro seniūnė.

Šių metų mugėje lietuvių skyrių įrengė Stefanija Kaunelienė, Lidiya Mingelienė ir Algirdas Vaitiekaitis. Mugėje visais tris dienas būdavo Eugenija Bulotienė, Stefanija Kaunelienė, Lidiya Mingelienė, Viktorija Norvilaitė, Danutė Petronienė ir Algirdas Vaitiekaitis. Jų ir anksčiau buvusių talkininkų savanoriškas darbas iškėlė amerikiečių ir kitų tautybių tarpe lietuvių tautos kūrybinumą.

Stasys Garliauskas

VILNIAUS „STATYBOS“
KREPŠININKAI
DETROITE

Lapkričio 17 dieną Vilniaus „Statyba“ žais prieš Detroito universiteto krepšinio komandą. Po rungtynių vyks susipažinimas Detroito universiteto patalpose. Daugiau negu 150 Detroito apylinkėje gyvenančių lietuvių užsiregistravo dalyvauti rungtynėse ir susitikime. Susipažinimo vakaronei vadovauja Viktoras Memėnė ir Algis Rugienius. „Statyba“ lapkričio 21 d. žais prieš Eastern Michigan universitetą, Ypsilanti, Michigan.

TRAGIŠKAI ŽUVO A.A.
ANTANINA JONYNIENĖ

Lapkričio 11 dieną, Detroito įvykioje automobilių susidūrimo nelaimėje, mirtinai sužeista mirė liaudies meno dailininkė a.a. Antanina Jonynienė, sulaukusi 89 metų amžiaus. Gimusi Norvikių km., Bublelio valsč., Šakių apskr., Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 45 metus. II pasaulinio karo metu pasiitraukė į Vakarus; su savo arkliais atvyko į Hanau, Vokietiją. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Detroito.

Nuliūdę liko: sūnus Titas, sūnus Antanas ir marta Marytė, vaikaičiai – Richardas, Robertas ir Edvardas, daug kitų giminių ir pažįstamų JAV-se, Kanadoje ir Lietuvoje.

A.a. Antanina Jonynienė buvo birutietė, Detroito Lietuvių Kultūros klubo, Amerikos Lietuvių Tautininkų sąjungos Detroito skyriaus, BALFO 76-to skyriaus, St. Butkaus šaulių kuopos, ir aktyvi Sv. Antano parapijos narė. Pasijūmė savo liaudies kūriniais, ypač keramikos vazomis ir šiaudelių paveikslais, kurie puošia daugelio Detroito apylinkių lietuvių butus. Jos kūriniai iš-

statydavo Tarptautinio instituto, Michigan valstijos State Fair ir kitos tarptautinės meno parodos bei mugės. Velionės mirties pranešimus ir nekrologus išspausdino Detroito dienraščiai.

Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda Zapackienė. Lapkričio 16 dieną, po gedulingų šv. Mišių, kurias aukėjo Sv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas, velionė buvo palaidota greta savo vyro a.a. Jono, Holy Sepulchre kapinėse.

IŠ PAREIGŲ ATLEISTAS
GEORGE PERLES

Michigan State universiteto futbolo vyriausias treneris George Perles lapkričio 8 dieną, buvo atleistas iš savo pareigų, po 12 metų vadovavimo. Jo vadovaujama komanda lapkričio 12 dieną laimėjo prieš Purdue universitetą. Paskutinės rungtynės vyks lapkričio 26 dieną, prieš Penn State universitetą. Šios rungtynės bus rodomos televizijoje. George Perles televizijos pusvalandis yra transliuojamas sekmdieniais 11 val. r. per 2 televizijos kanalą.

MICHIGANE LAIMĖJO
RESPUBLIKONAI

Įvykiuose Michigan valstijos balsavimuose, respublikonai laimėjo rinkimus. Laimėjo ir lietuvių trečios kartos senatorius Mat Dunaskiss ir jo žmona Diana, kuri buvo išrinkta į Wayne State universiteto Tarybą (Board of Governors). Į pensiją išėjusio lietuviams palankaus senatoriaus Don Riegel vietą išrinktas respublikonas, libanų kilmės Spencer Abraham. Detroito lietuvių veikėjai sule, kad naujas senatorius pasirinktų užsienio reikalų senato komitetą. Senatorius susilaukė stiprios finansinės ir rinkiminės talkos iš 100,000 Detroito apylinkėje gyvenančių arabų.

PALAIDOTAS
ŠIMTAMETIS
ANTANAS MEMĖNIŠKIS

A.a. Antanas Memėniškis, 103 m. amžiaus, mirė š.m. spalio 28 d. Spalio 31 d. už jo sielą gedulingas šv. Mišias Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje aukėjo klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius ir kun. Walter Stanevičius. Mišių metu giedojo Edvardas Skiotys, vargonavo Rita Giedraitienė. Po Mišių buvo nulydėtas ir palaidotas Rita Sepulchre kapinėse. Giliam nuliūdime paliko dukrą Stasę ir žentą Walter Hotrą, sūnų Vladą, vaikaičius – Vladą ir dr. Algirdą Memėniškį, Valentina Bulotienę ir provaikaitį Antaną Bulotą bei kitus gimines. Laidotuves tvarkė Charles R. Step laido-tuvių direktoriai.

Visuomenę maloniai kviečia dalyvauti Parapijos švietimo komitetas.

Lietuvos Vyčių organizacijos žymūs veikėjai. Iš k. – L.V. Vidurio Amerikos apygardos pirmininkas sol. Algirdas Brazis, „Pagalba Lietuvai“ programos vadovas Robertas Boris ir Lietuvos Vyčių Centro valdybos pirmininkė Evelina Ozelenė.

Nuotr. J. Matulaičio

DAIL. D. JURGUTIENĖS
PAVEIKSLAI CARY
GALERIJOJE

Dailininkės Danguolės Jurgutienės sukurtų darbų ciklas „Odiseja“, taptybos ir mišrios technikos paveikslai, yra išstatyti Cary galerijoje, 226 Walnut Ave., Rochester, Michigan. Parodos atidarymas įvyko lapkričio 5 d. Paroda vyks visą lapkričio mėnesį.

STASIO GELDŽIO 75-KIŲ
METŲ GIMIMO
SUKAKTIS

Sekmdienį, spalio 30 dieną, atšvėsta Stasio Geldžio 75-kių metų gimimo sukaktis. Šventė pradėta Dievo Apvaizdos bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias aukėjo Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius ir pasveikino suakutuvininką jo 75-to gimtadienio progą. Po pamaldų gražiam restorane įvyko vaišės, kurias pravedė svainis Vincas Bazys iš Čikagos. Pietų valgius palaimino kleb. kun. Viktoras Kriščiūnevičius. Sukaktuvininkui buvo sugiedota „Ilgiausių metų“. Stasys Geldys padėkojo visiems jį sveikintiems ir už atsilankymą jį pagerbti.

I.m.

KRISTAUS VALDOVO
ŠVENTĖ

Kristaus Valdovo šventė Detroito šventiant, š.m. lapkričio 20 d., sekmdienį, 12 val., Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje svečias iš Toronto V. Kolyčius kalbės tema – „Gyvenime Kristaus karalystėje“.

Bus rodoma religinio gyvenimo Lietuvoje vaizdajuostė. Meninė programą atliks Giedrė Gaskienė.

Visuomenę maloniai kviečia dalyvauti Parapijos švietimo komitetas.

LONDON, KANADA

PAGERBTA
OLGA ŠVILPIENĖ

Kas yra Olga ir ką ji dirbo lietuviškoje veikloje Londone – beveik visi to miesto lietuviai žino, bet už Londono ribų, manau, yra ir nežinančių. Porą žodžių apie jos veiklą.

Atvykusi į Londoną – Olga tuoj pradėjo dirbti įvairiose srityse. Viena svarbesnių jų: kai I. Danilūnienė buvo visų Londono tautinių grupių tarybos vicepirmininkė, Olga buvo jos pavaduotoja. Ji taip pat buvo vicepirmininkė komiteto spaudai paremti rengiamų spaudos balių. Čia ji pasižymėjo ypatingu pareigingumu, viską labai tiksliai atlikdama, ir žymėtinu žodžio laikymu: ką pažadėjo – tą ištesėjo, – kaip retas kuris veikėjas. Redaktoriai girdavo šio komiteto veiklą, sakydami: „Svarbu, kad spaudos paramai ateina ir vienas kitas nenumatytas doleris, bet kur kas svar-

Lietuvos Vyčių veikla

„PAGALBA LIETUVAI“
ŽINUTĖS

Lietuvos Vyčių padalinys, „Pagalba Lietuvai“ prieš kelias savaites išsiuntė 16-tąjį talpintuvą į Lietuvą. Šiame talpintuve buvo ir CPR lėlė, kuri skiriama Kauno Medicinos akademijos studentų mokymui. Dabar dar reikalingas manekenas gailestingųjų seserų mokymui. Jei kuri organizacija, įstaiga ar mokykla galėtų paaugti tokį manekoną, „Pagalba Lietuvai“ vadovas prašo pranešti jam, kreipiantis: Robert S. Boris, Aid to Lithuania, Inc., 4457 Fairway Court, Waterford, MI 48328-3483, tel. (810) 682-0098, faksas (810) 682-5201.

LIETUVOS VYČIŲ
RUDENS FESTIVALIS

Lietuvos Vyčių 79-ta kuopa, veikianti prie Dievo Apvaizdos bažnyčios Southfield, MI, sekmdienį, lapkričio 13-tą dieną suruošė rudens festivalį Kultūros centre. Dalyvavo arti 250 vyčių, jų draugų bei svečių iš arti ir toli susirinkusių smagių praleisti sekmdienio popietės ir parenti Lietuvos Vyčių veiklą. Veikė laimėjimų stalas, pyragų ir įvairių valgių išpardavimas, laimėjimai, 50/50 lošimas ir rankdarbių stalas. Rengėjai ir dalyviai gera nuotaika skirstėsi, džiaugdamiesi sekmingu praėjusiu renginiu.

Regina Juškaitė

biau, kad šis komitetas visada primena tautiečiams, kad spauda yra labai svarbus veiksnys išsivijoje, kad ji turi daug finansinių sunkumų ir, kad ji turėtų būti visų lietuvių nuosirdžiai remiama. Olga stengėsi ir kiekvienam padėti, jei kam jos pagalba buvo reikalinga. Neįmanoma suminėti visų jos darbo sričių, noriu tik pažymėti, kad ji labai labai nuosirdžiai dirbo įvairiose lietuviškos veiklos srityse, ypač parapijoje ir su „Pašvaistės“ choru, kuriam ji ilgą laiką buvo viską judinanti siela ir širdis. Širdis, malonių žodžių ir žymėtinu taktiškumu visus choristus jungianti darbingan būrin. Ji priklauso ir dabartinei choro valdybai bei yra viena vadovų Šiluvos Marijos parapijos moterų būrelio. Taigi ir dabar ji nenumato ilsėtis, bet žada ir toliau dirbti.

Rugsėjo 29 d. jos ištaigingame name susirinko „Pašvaistės“ nariai, Olgos artimieji bei gerbėjai – jų daugiau negu 50. Po vaišių kalbėtojai iškėlė jos nuopelnus lietuviškai veiklai tiksliai atlikdama, ir žymėtinu žodžio laikymu: ką pažadėjo – tą ištesėjo, – kaip retas kuris veikėjas. Redaktoriai girdavo šio komiteto veiklą, sakydami: „Svarbu, kad spaudos paramai ateina ir vienas kitas nenumatytas doleris, bet kur kas svar-

D.E.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaititojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metu	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

„LIETUVIAI TEXAS
VALSTIJOJE“

„Lietuviai Texas valstijoje“ (Lithuanians in Texas), per pirmininkę Venice Grantham (ji yra palaimintojo Jurgio Matulaičio pusseserė) atsiuntė 1,500 dol. čekį „Pagalba Lietuvai“. Šis čekis yra lėšos gautos iš loterijos, ruoštos „Pagalba Lietuvai“ parenti.

„Lietuviai Texas valstijoje“ veikia San Antonio mieste, bet šios 65 šeimos, sudarančios šią draugiją, yra paplitusios po visą Texas valstiją.

Jų pagrindinis tikslas yra tėti savo kultūrą ir su ja supažindinti kitus per dalyva-

vimą renginiuose. Liaudies festivalis (Folklife festival), kuris vyksta San Antonio mieste kasmet rugpjūčio mėnesį, švenčia Texas kultūrą, turi etninį maistą ir įvairias parodas. „Lietuviai Texas valstijoje“ taip pat siūnia rūbus ir vaistus i Lietuvą per Lithuanian Children's Relief. Jau išsiusta 200 dėžių.

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Oftalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, priima akius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Kietv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo

nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532

Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS

CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie

Val: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Priklauto Holy Cross ir
Palos Community Igonimės

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽUOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA

AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-

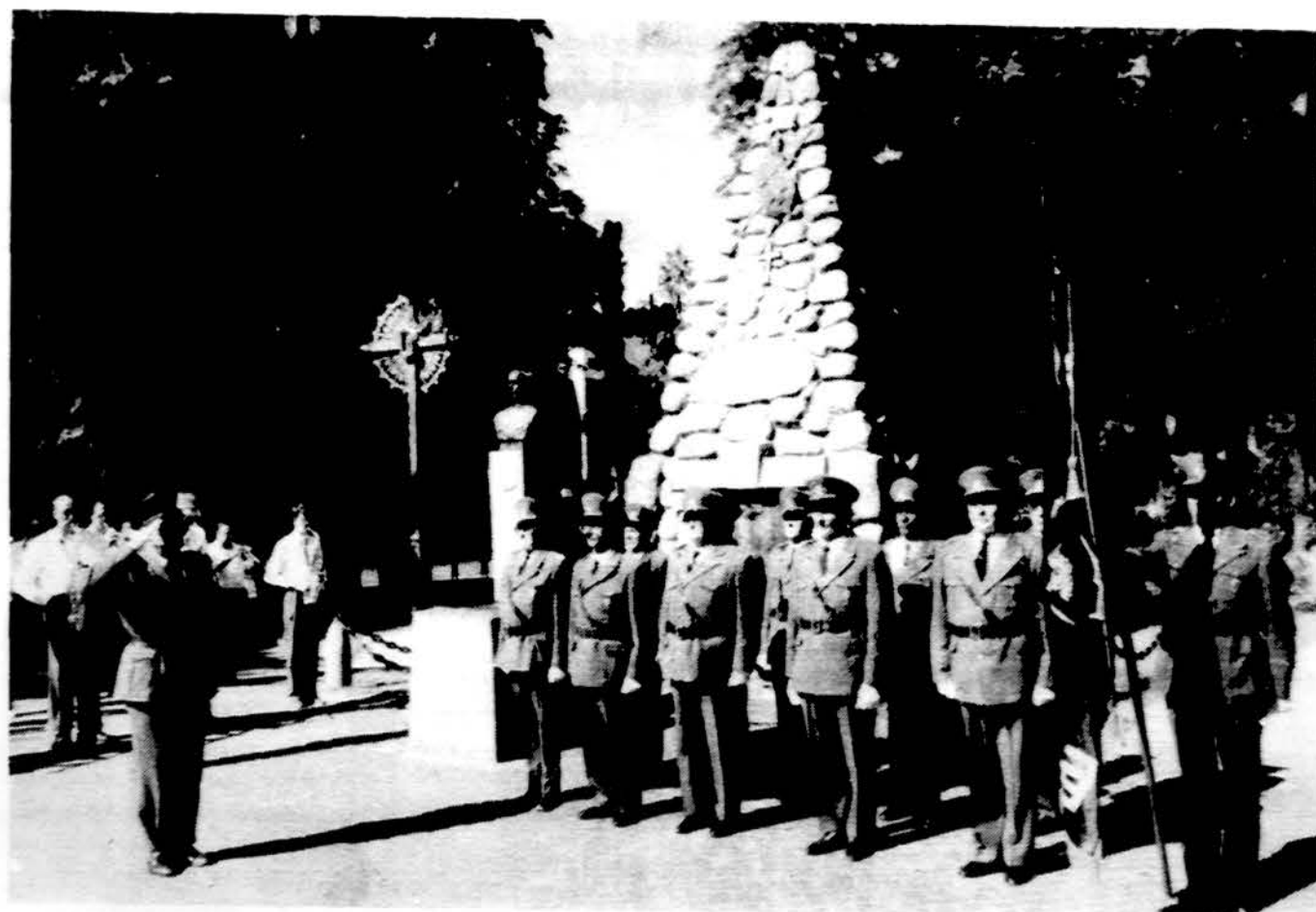
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563

Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Lietuvių skyrius Tarptautinėje mugėje, Detroito. Iš k. – Lidiya Mingelienė, Eugenija Bulotienė ir Stefanija Kaunelienė.

Nuotr. Vlodo Staškaus

Kauno Vytauto Didžiojo rinktinės Garbės kuopos šauliai vėliavos pakėlimo ceremonijoje 1994 m. birželio 14 dieną.

KAULAI LIUDIJA LIETUVIŠKĄ PRAEITĮ

IGNAS MEDZIUKAS

Mažosios Lietuvos genocidas

Spalio mėn. pradžioje sukako 50 metų, kai 1944 m. sovietų tankai, įsiveržę prie Šilutės ir karo pabėgėlių kolona, pradėjo lietuvių tautos genocidą. Nacių ir bolševikų vykdyto genocido centras buvo Mažoji Lietuva – Klaipėdos kraštas ir Rytprūsiai. Galbūt todėl, kad tame žemės kampelyje daugelį metų buvo atsispirta prieš germanizaciją ir čia buvo lietuvių tautinio susipratimo atsparus punktas, ypač Didžiojoje Lietuvoje spaudos draudimo laikotarpiu. Daugelyje bažnyčių buvo laikomos pamaldos už žuvusius karo metu ir vėliau nukankintus tikinčiuosius.

Šiandien Karaliaučius, rusų okupantų pakeistas Kaliningradu, yra nuolat minimas ne tik lietuvių, bet ir užsienio spaudoje, nes neapdairūs Vakarų politikai miestą ir jo sritį Potsdamo sutartimi pavedė administruoti Sovietų Sąjungai, kuri čia elgėsi kaip su savo nuosavybe, pakeisdama lietuviškos kilmės vietovardžius, nors šiek tiek germanizavotus, nieko bendra su šiuo kraštu ir jo praeitimi neturintiais, grynai rusiškais: Gumbinė (vok. Gumbinnen) – Gusev, Stalupėnai (vok. Stallupönen) – Nesterov, Ragainė (vok. Ragnit) –

Neman, Tilžė (vok. Tilsit) – Sovetsk ir pan. Tiesiog neįtikėtina, kad XX amžiuje kultūringa tauta taip galėtų elgtis.

DLK Vytautas ne kartą yra pareiškęs, kad „Prūsų žemė yra mano tėvų palikimas“. Lietuvos bajorai ragino Vytautą atsiimti Karaliaučį kaip jo tėviškę. Tačiau istorija nepasako, dėl kokių priežasčių 1422 m. Melno sutartimi jis tų žemių buvo atsisakęs.

Karaliaučius ir jo srities likimas buvo labai žiaurus. Rusams okupavus kraštą, daug gyventojų mirė badu, kiti buvo ištremti į Sibirą, išsikėlė į Vokietiją ar pavieniai leidosi į Lietuvą. Karaliaučiaus srityje apsigyveno daugiausia rusai ir kiti slavų kilmės gyventojai, taip pat kirgizų, baskirų, totorių. Nemažai gyvena ir lietuvių. Oficialiais duomenimis, Karaliaučiaus krašte šiuo metu gyvena apie 20,000 lietuvių, neoficialiais – priskaičiuojama iki 40,000.

Per mažas dėmesys Karaliaučiaus kraštui

Nepaisant įvairių sunkumų, per paskutiniuosius ketverius metus, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę, Karaliaučiaus krašte įsisteigė 7 lietuvių organizacijos, 17 lietuvių kalbos

Tokiai padėčiai esant, jis sako, tuoj Lietuva Karaliaučiaus krašte atsidurs „lauke už durų“. Jūtina reikalinga nedelsiant surasti būdą pasakyti esminį santykį su šiuo kraštu, tiksliai juridiskai jį apibrėžiant. Čia turėtų būti konkrečios valstybės institucijos atsakomybė. Šiuo atveju turėtų būti įpareigotas Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas. Jo pareiga – labai greitai parengti lietuviškos atminties Karaliaučiaus krašte etnogenis. Šiame reikale turėtų talkininkuoti kitos kompetentingos ministerijos, organizacijos ir asmenys.

Turima žinių, kad vokiečiai ir lenkai turi kruopščiai parengtas dėl Karaliaučiaus krašto programas. O mūsų valstybės vyrai, vieni kitus pešiodami ir ginčydamiesi, šiuo reikalu dar nieko nepadare.

Lietuvių kultūros ir literatūros židynys

Karaliaučius ir jo kraštas yra lietuvių kultūros ir literatūros židynys. XVI – XIX amž. čia buvo spausdinamos lietuviškos knygos. Nuo XVI amž. Karaliaučiaus miesto bažnyčiose buvo laikomos lietuviškos pamaldos, nes apie 20% gyventojų buvo lietuvių. Vienoje evangelikų bažnyčioje pamaldos lietuvių kalba dar buvo iki I pasaulinio karo. Ragainėje palaidotas mūsų spausdinto žodžio pradininkas Martynas Mažvydas. Tolminkiemis priimama mums lietuvių literatūros klasika Kristijoną Donelaitį, Tilžė – neuilstamą lietuvių baivintoją filosofą Vydūną. Šioje žemėje buvo rašomos pirmosios lietuviškos gramatikos, žodynai, rengiami pamokslų rinkiniai. Čia gyveno ir dirbo senieji mūsų darbuotojai, grindę kelių lietuviškos literatūros židynų. Daug reikalingų darbų neatlikta dėl pilietinės atsakomybės stokos.

Mažosios Lietuvos tarybos sekretorė Bakanienė susirūpinusi dėl lietuvių pasyvumo. Ji sako, kad į šį kraštą veržiasi latviai, suomia, švedai, vokiečiai, olandai. Veržlūs yra lenkai, kurie nuomoja žemes, steigia vaisių ir daržovių ūkius. O kur lietuvių?

Piliečių chartijos tarybos pasitarime Lietuvos seimo narys R. Ozolas išskėlė, kad mūsų valstybės institucijos iki šiol neturėjo nei plano, nei noro užsiimti Karaliaučiaus srities problemomis, nes buvo užsiėmusios savo biurokратиškų interesų gynimu. Apgailestautina, kad iki šiol Lietuvos vyriausybė neturėjo aiškaus nusistatymo dėl Karaliaučiaus krašto.

Nors yra daug pasirašyta tarpvalstybinių sutarčių, parengta planų, bet ar daug kas praktiškai daroma? Lyg laukiamas manos iš dangaus. Vietiniams gyventojams krašto praeitis mažiausiai rūpi. Nenuostabu, jog kai kurie rusai įžiliai kartoja, kad Karaliaučiaus kraštas nuo amžių yra rusiška žemė. Nenustebkime, kad Per-

MYKOLO SLEŽEVIČIAUS MONOGRAFIJA

Šiomis dienomis Lietuvoje išleista monografija apie žymų prieškarinio Lietuvos valstybės veikėją, advokatą, politiką, buvusį ministrą pirmininką, užsienio reikalų ir teisingumo ministrą Mykolą Sleževičių. Daktaro Griniaus fondo lėšomis monografiją leidžia Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla. Jos pavadinimas – „Mykolas Sleževičius. Advokatas ir politikas“, autoriai – Julius Būtenas ir Mečys Mackevičius.

Knyga apie Mykolą Sleževičių (1882-1939) rašytojas, kultūros istorikas Julius Būtenas pradėjo rašyti dar prieš karą. Pasikeitus politinei situacijai, rankraštį įteikė M. Sleževičiaus žmonai Domai (Domicelei) Sleževičienei, kuri išsiėžė jį į Vakarų. Laisvame pasaulyje darbą toliau tęsė M. Sleževičiaus žentas Mečys Mackevičius, ir dabar tęsė gyvenantis Čikagoje.

1954 metais Čikagoje buvo išleista pirmoji monografijos laida. Dabar Lietuvoje leidžiama šių autorių knyga apie Mykolą Sleževičių yra iš esmės pasikeitusi – papildyta naujai suredaguota, gausiai iliustruota retomis, įdomiomis nuotraukomis.

Eltos korespondentės paklaustas, kuo sudominusi Mykolo Sleževičiaus asmenybė, J. Būtenas atsakė, jog šio žmogaus gyvenimo kelias – tai Lietuvos Nepriklausomybės kovų kelias. Juk tai jis, Mykolas Sleževičius, pasirašė savanorių gintį kraštą – 1919 metais kartu su Mykolu Velykiu pasirašė dekretą. Jis, Sleževičius, organizavo kariuomenę kovai su bolševikais ir lenkais, likvidavo Lietuvoje P.O.W. sukilimą, vadovavo sunkioms diplomatinėms deryboms prie Taikos konferencijos. 1926 metais nepuolimo sutartį su Sovietų Sąjunga pasirašė taip pat M. Sleževičius.

(„Lietuvos rytas“, 07.12)

galės aikštėje tebestovėti Lenino paminklas, nors kai kas planuoja jį čia pat pastatyti pravoslavų cerkvei.

Negalima užmiršti lietuvių ištakų, nes lietuvininkų kaulai liudija to krašto lietuvišką praeitį. Genocidas ir prievarta yra neteisiniai aktai. Ne be reikalo, neseniai lankantis Čikagoje prezidentui A. Brazauskui, Mažosios Lietuvos Rezistencijos sąjūdis įteikė memorandumą, primindamas, jog atėjus laikas imtis neatlaidžių pastangų, kad Karaliaučiaus sritis būtų atkurta kaip Lietuvos respublikos žemė.

Danutė Bindokienė

Lietuviai – pasaulinio masto teroristai

Teroristiniai veiksmai pavojingesni už karą, nes karo atveju nesunku nustatyti, kas yra priešas, kur pagrindiniai jo taikiniai ar fronto linija. Karo metu tenka nukentėti ir civiliams gyventojams – bombarduojant užfronte arba frontui per daug staiga pasistūmus ir žmonėms nespėjus pasitraukti iš pavojingiausių vietų, bet ir tai, bent iš dalies, dažnai galima išvengti.

Teroristai smogia staiga ir nematytose vietose. Jie gali pasireikšti bet kur, bet kada, o jų aukomis tampa visiškai nekalti visuomenės sluoksniai. Svarbiausias teroristų tikslas: atkreipti dėmesį į jų pasirinktą ir norimą pasiekti tikslą. Kartais tas tikslas apima valstybines, politines ar tautines aspiracijas, pvz., Izraelyje, Palestinoje, Šiaurės Airijoje. Kartais tai tik pavienių ar mažos grupės nusikaltėlių terorizmas, reikalaujant kokių lengvatų nuteistiems kriminalistams, jų draugams, arba net didelių sumų pinigų sau patiems.

Apie terorizmo veiksmus, ar vien ketinimus juos panaudoti, nuolat girdime iš kone visų pasaulio kampų. Ypač jie pasireiškia Izraelio okupuotose teritorijose ir Anglijos valdomoje Airijos dalyje. Galima sakyti, kad tai tam tikra partizaninio karo rūšis, nors atliktų veiksmų žiaurumas ir nukentėjusių skausmas visiškai nestelbia „kilnių tikslų“, kuriais mėgina dangstyti teroristai. Pasibaigę kariai kelia ir jų begalinis noras „pasigarsinti“, prisiminti kaltę (jie tai vadina „nuopelnais“) už atliktą nusikaltimą.

Jeigu kas mėgintų tvirtinti, kad kartais tikslas pateisina priemones, o terorizmo aukos yra neišvengiama kaina, to tikslas siekiant, tai niekas nerastų „išperkamosios malonės“ teroristų veiksmams, kurie atliekami, keršto, šantažo ar pasipelnymo tikslais. Labiau siauri čia pasižymi įvairios gaujų grupuotės ir mafija. Nors terorizmo veiksmai dažniausiai vyksta dėl teritorijų, pelno ir tarpusavio vyresniškumo, nukentėję daug nekaltų žmonių, pakliuvusių tarp kovojančių teroristų grupuočių.

Kur kas šlykštesnė situacija,

kai piktadarių terorizmas naudoja kaip šantažą prieš teisėsaugos, teismo ar kitus atsakingus asmenis. Pastarosiomis dienomis ir Lietuva pateko į didžiųjų Amerikos dienraščių antraštes kaip tik dėl tos priežasties. Nors ELTOS žiniose užuominų pasitaikė ir anksčiau, lapkričio 15 d. „Chicago Tribune“ išspausdino straipsnį, kad teroristai kėsinaisi susprogdinti branduolinės energijos jėgainę Ignalinoje. Į grasinimus atkreiptas dėmesys, vienas reaktorius išjungtas jau sekmdienį, sustiprinta kariuomenės apsauga. Nors jokio sabotažo žymių iki šiol nerasta, be vis dėlto parodyta daug rūpestio. Grasinimai siejami su mirties bausme, praėjusios savaitės penktadienį teismo paskirta mafijos vadui Boris Dekanidze už žurnalisto Vito Lingio nužudymo suorkestravimą. Dekanidzės mafijozai grąsino susprogdinti Ignalinos jėgainę, padegti Mažeikių „Naftą“ ir vykdyti kitus teroro veiksmus. Tikima, kad ir geležinkelio ruožė Vilnius-Kaunas sprogamas buvo jų darbas. Galbūt yra ryšys ir su tame pačiame „Tribune“ dienraštyje aprašomu Kęstučiu Mažuika, kuris neseniai įsiveržė į Švedijos ministro pirmininko įstaigą Stockholme ir grąsino susprogdinti atominę jėgainę Ignalinoje, jeigu jam nebus sumokėta 8 mil. dolerių. Jis buvo areštuotas.

Nors vėliausi grasinimai nurodė ir sprogimo datą – lapkričio 15 d., bet valstybinės energetikos saugos inspekcijos viršininkas Povilas Vaišnys užtikrino, kad imtasi visų apsaugos priemonių ir tikro pavojaus jėgainėi nėra. Kadangi lapkričio 15 d. praėjo be jokio incidento, jo žodžiai pasirodė teisingi.

Nepaisant visų užtikrinimų, grasinimais susirūpino ne tik Lietuvos žmonės, bet ir kitos kaimyninės valstybės, nes nelaimė Ignalinoje užkrėstų radioaktyviais nuodais didesnė dalį Europos. Lietuvos vyriausybės pareigos čia labai aiškios: visomis jėgomis kovoti su organizuotu nusikaltamumu krašto viduje, kad ir sava tauta, ir kitų kraštų gyventojai netaptų lietuvių teroristų aukomis.

VILNIUS GRĮŽTA LIETUVAI

KAZYS BARONAS
Vokietija

6 Spalio mėn. pradžioje vėl įvairios paskalos Vilniuje. Plačiai kalbama, kad Vilnius bus gražintas Lietuvai. Girdi, tai pasakė lenkiška Londono laida. Dekui Dievui, lietuviai išgelbės miestą nuo bado šmėklos atveždami ne tik duonos, bet mėsos, dešrų (lenkų okupacijos metu Vilniuje buvo garsi ir mėgiama „kielbasa litewska“ – lietuviška dešra), miltų, cukraus ir kt. maisto produktų. Juk Lietuva – žemės ūkio kraštas, ir maisto ji turi iki „pat kaklo“.

Tikėti ar netikėti? Atbėgusios į namus moterėlės sako motinai, kad prie Aušros vartų ėjo keli lietuviai kariai, nuėmė kepurės ir atsiklaupė meldėsi. Tie bedieviai raudonarmiečiai juk nesimeldžia. Jie net su kepurėmis eina prie šio stebuklingo paveikslėlio!

Neatsimenu tikslios datos (greičiausia spalio 9 d.) tikrai į

Vilnių atvyko aukšti Lietuvos kariuomenės atstovai. Kariškiai apsisitojo „George“ viešbutyje Gedimino gatvėje (dabar „Gintaras“). Einame su bičiuliu, tikėdami pamatyti lietuvių ir gal sutikus pasikalbėti. Tikrai, prie viešbučio stovi kariška automašina su KAM ženklais „Gediminai“, – sakau draugui, – tai mūsų kariai! Mat 1933 m. vasarą eidamas dvilyktus metus, su serim aplankėm brolių Kėdaičiuose, tad ženklus gerai atsiminiau. „Gediminai, einam į viešbutį“, – vėl sakau. Jis šaltai ir ramiai atsako: „palauk, rusai neįeis. Be to, dar palaikys už šnipus ir suims“.

Stovime kitoje gatvės pusėje. Staiga į gatvę be diržo išeina puskarininkis, greičiausia vairuotojas. Bėgti ir sveikinti brangių brolių, bučiuoti jį, ar... ar klausyti bičiulio ramių žodžių ir tik iš to širdyje džiaugtis tokiu brangių vaizdu? Pasirinkau

Vilniaus universiteto Joachim Lelewel salė.

antra kelia, tik iš tolo sveikindamas Lietuvos kari.

Kada sužinojome, kad Vilnius ir dalis Vilniaus krašto grįžta

Lietuvai, tiksliai neprisimenu. Atrodo, kad šią linksmą žinią išgirdome per Kauno radiją spalio mėn. 10 ar 11 d. Džiaugsmas, asaros akyse, bučiniai, „valio“ šūksniai.

Tikėjome už kelių dienų ar bent savaitės sulaukti Lietuvos kariuomenės, tad tuoj pat pradėjome organizuoti lietuvišką miliciją, turto ir gyventojų apsaugai. Gaunu ant rankovės trispalvį raištį, su „VM“ raidėmis, tačiau jokio ginklo. Lietuviškai milicijai vyrų užteko, nes jų būriai plaukė iš lietuviškų sričių, paliktų Gudijos pusėje. Saugojome statomus sutikimo vartus, nupintus vainikus, tačiau neturėjome galios ir įsakymo sulaukyti iš Viniaus nurodymo. Brezentu pakrauti sunkvežimiai veža įvairių įmonių turta, išmontuotas mašinas, pabėgusių į Lietuvą ar Latviją turtingų lenkų baldus. Sunkvežimių kolonos, daugiausia nakties metu, važiuoja Po-locko, Subačiaus gatvėmis į rytus, į Minską tik 200 km nutolusį nuo Vilniaus.

Ilgos lūkesčio dienos. Tačiau laimingoji diena atėjo! Ūkanota ir lietinga spalio 28 d., šeštadienį minios žmonių susirinko

Vilniaus gatvėse (dauguma Gedimino prospektu), laukdamos atžygiuojančių karių. Nedidelės Vilniaus lietuvių grupės laukė Lietuvos kariuomenės sostinės priemiesčiuose. Stebėjosi „tuteišiai“ – sulenkę lietuviai, Lenkijos pabėgėliai gražiai apranga, ginklais, šarvuočiais, perskridusiomis lektuvų eskadrilėmis, tačiau tuoj pat išlėdami pagieža: girdi, tai Vokietijos dovana lietuviams, kariai yra vokiečių išlavinti, nes Lietuva buvo pasirodusi pulti Lenkiją ir užimti Vilnių.

Stoviu prie Ožėskienės aikštės, čia pat gen. Vitkauskas („Jamzintas“ esu JAV lietuvių – brolių K. J. Motūzų filme). Atsakau į lenkišką kalbančių stebėtojų įvairius klausimus (juk ant rankovės – turiu trispalvį raištį su VM raidėmis), atsakau į jų replikas – kur lietuviai paliko klumpes? Gal Kaune, prie geležinkelio stoties? Kiek kilometrų reikia arkliais važiuoti iš Kauno iki geležinkelio stoties ir t.t. Atsakau dar stipresniais žodžiais, nutildydamas alkanų lenkų burnas.

Vakare ryšių bataliono vienas skyrius apsisitojo Ožėskienės aikštėje, prieš tai

nuvedęs kaunietį (neatsimenu pavardės) į Vilniaus radijo studiją, čia pat Gedimino gatvėje. Išvargę kariai tuoj pat atsigula lauko radijo stoties autobusuose. Gaunu šautuvą apsaugai. Patikrinu – jame ne vieno šovinio! Tačiau šautuvą užsidedu ant pečių ir vaikštau aplink Ožėskienės aikštę, pasiekdamas Vilniaus ir Gedimino gatves. Sutinku raudonarmiečių patrulius. Pradedu pokalbį. Jie tuoj pat pasiūlo „zakurkų“, duodami „karaškį“ tabako ir gabalą „Pravdos“ laikraščio, parodydami kaip tuos stambius „karaški“ reikia susukti. Malonūs ir mandagūs vyrai. Vienas iš Ukrainos. Gria lietuvių sakdami, kad sostinė priklausė Lietuvai, o ne poniškai Lenkijai, kuri subyrėjo nuo raudonosios armijos smūgio kaip kortų namelis.

Ryte gražinu šautuvą puskarininkui. Už gera nakties tarnybą gaunu duoną, svies-tos, dešros ir net gabalą kumpio. Viskas iš kaimo. Nešų į namus. Tą sekmadienį buvo vėlyviai pusrūčiai!

(Bus daugiau)

Lietuviai esame visi –
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

14911 127th STREET
LEMONT, IL 60439
Tel.: 708-257-1616
Fax: 708-257-1647

LITHUANIAN FOUNDATION

Skyrių tvarko Bronius Juodelis

LIETUVA IR LIETUVIŲ FONDAS

MARIJA REMIENĖ

Ar Lietuvių fondas turi remti Lietuvą? Du argumentai, kad TAIP, du argumentai, kad NE. Amerikos lietuviai visada buvo dosnūs. Ir sunkiausiais laikais, pirmieji ateiviai rėmė ne tik savo gimines Lietuvoje, bet rėmė pinigais ir tautos reikalus. Pirmiaisiais nepriklausomybės metais, per pirmuosius trejus metus 1918-1921 m., pasiuntė į Lietuvą 10,5 mil. dolerių. 1919 m. Amerikos lietuviai 75,000 dolerių suma finansavo 1,000 vagonų Amerikos gėrybių pervežimą iš Prancūzijos esamų sandėlių, kuriuos nupirko Lietuvos valdžia. Tai buvo visų Amerikoje gyvenančių lietuvių aukos.

LF parama Lietuvai

Po 50 metų okupacijos, 1990 m. kovo 11 dieną, Vilniuje paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas ypač pradijo išeiviją. Išeivijos lietuviai su džiaugsmu ir entuziazmu atvėrė ne tik savo širdis, bet ir pinigines. Konkrečiai rėmė kiekvieną atvykusių tautiečių iš Lietuvos, be abejojimo, institucijas ir organizacijas. Plačiu mastu ėmė remti tautos pastangas naujam laisvės kelyje. Nepasiliko abejingas ir Lietuvių fondas. Nors LF buvo įsteigtas remti tik išeivijos kultūros, švietimo ir jaunimo reikalus, o pagrindinis kapitalas neliečiamas, tačiau L. fondo 27-tas narių suvažiavimas, įvykęs 1990 m. kovo 31 d. Jaunimo centre Čikagoje, nutarė skirti vieną milijoną dolerių iš pagrindinio kapitalo nepriklausomos Lietuvos švietimo ir kultūros reikalus.

Kitas to suvažiavimo svarbus nutarimas buvo taikomas L. fondo pelno skirstymo komisijai: iki 50% metinio pelno skirti Lietuvos švietimo ir kultūros veiklai remti. Nebuvo abejonės, kad parama jaunimui, pirmiausia stipendijomis, yra būtina jauniems mokslininkams, kurie galėtų vykti į užsienį, pasitobulinti savo specialybėje ir, sugrįžę į Lietuvą, būtų naudingi atsikuriant tautai. Čia turio pareigą, kad tas milijonas Lietuvai, stipendijos bei kitokia fondo parama buvo sukaupta tik iš Lietuvių fondo narių (tuomet buvo 6,246 narių), o ne iš visos Amerikos lietuvių visuomenės. L. fondo nariai suprato, kad nepriklausomybę atgavusiai Lietuvai reikia naujų vadovėlių mokykloms ir reikia paruošti kultūringų, visoje srityje išsilavinusių žmonių. Taigi 1990 metais L. fondo narių suvažiavime buvo gyvas noras remti Lietuvą, o švietimo ir studentų stipendijos buvo dėmesio centre. Jau 1991 m. pelno skirstymo komisija parėmė 33 studentus iš Lietuvos, tuo tarpu vietinių (Amerikos) tik 10 studentų. Kasmet Lietuvių fondas vis daugiau gauna prašymų iš Lietuvos, ypač iš studentų – stipendijoms. 1993 m. iš Lietuvos stipendijoms prašymų buvo gauta 64, buvo paskirti 44 studentai. 1994 m. iš Lietuvos 108 studentų prašymai, vietinių – Amerikos 19 studentų, parėmė iš Lietuvos 57 studentai.

Konkrečiai, LF jau nuo 1989 m. pradėjo remti Lietuvos jaunimą. Antri metai kai L. fondas skiria paramą Vytauto Did. universiteto Kaune teologijos studentams – 1993 m. 1,500 dol., 1994 m. 2,000 dol. ir 1,000 dol. našlaičiams studentams.

Argumentas – neremti Lietuvos

Išeivija nusivylė Lietuvos politinė ir ekonominė netvarka, ypač po išrinkimo į seimą ir į prezidento postą LDDP narius. Be to, į visos išeivijos gerąsiarumą ir pagalbą sulaukta neigiamo atsakymo. Milijonas – dovana Lietuvos švietimo ir kultūros reikalus, Lietuvoje buvo priimtas be entuziazmo. Perdavimo procesas užsitęsė gan ilgai. Pasigirdo balsų iš Lietuvos, kad išeivija nepakankamai remia, nesuprantant, kad tas milijonas buvo suaukotas gerąsiarumui – patriotų, o ne paimitas iš kokio valstybės ižd. Sukaupiti pirmą milijoną truko 12 metų.

Lietuvoje įsigalėjo apgaulė, kyšininkavimas, o valdžios ponai skubiai ėmė statyti sau rūmus, važinėti po užsienius, nesirūpindami našlaičiais, senais, vargan patekusiais žmonėmis. Neišsipildė ir studentams teikiamos paramos tikslai. Daugumas prašančio jaunimo yra vos tik baigę vidurinę mokyklą ar 1-2 semestrus ir jau norintys Amerikoje studijuoti bei pasilikti. Tik nedaug yra tokių, kurie atvyksta pasitobulinti savo specialybėje. Melas klesti visur.

P pinigas yra slidus dalykas. Spaudoje ir asmeniškose laiškuose plačiai aprašomas nesąžiningumas ir savanaudiškumas. Pastebėta, kad duota parama įstaigoms ar organizacijoms, atsidūrė privačiose rankose. Todėl LF vadovybė nutarė tą dovanotą milijoną administruoti LF nustatytais įstatymais ir pavesta tvarkyti patikėtinių tarybą, pirmininkaujant dr. Antanui Razmai. LF patikėtinių taryba išmoka pinigų tik tada, kuomet yra pristatomos sąskaitos ir kada projektas atliktas. Iki šiol iš paskirtų vieno milijono Lietuvai išmokėta 611,207 dolerių.

Lietuvių fondo narių suvažiavimas yra aukščiausias institucijos organas. Suvažiavimas nustato gaires – nutarimus, kurių LF vadovybė turi laikytis. Ir štai, 30-tasis narių suvažiavimas, įvykęs 1993 m. kovo 27 d., pirmuoju punktu „pasisako už išeivijos lietuvių tautiečių mokyklų ir kultūrinės veiklos pirmąjį didesnį remimą ir studentams siūlymą, nes tik stipri ir samoninga išeivija bus naudinga Lietuvai“.

1994 m. suvažiavimas ir čia pirmuoju punktu aiškiai pasisako: „kad, skirstant LF pelną, būtų duodama pirmenybė Amerikos kultūrinio ir lietuvištinio švietimo remimui, taip pat spaudos ir radijo, kultūrinių vienetų bei menininkų remimui“. Per paskutinius dvejus metus narių suvažiavimas, LF nariai aiškiai reiškė savo pageidavimus pirmiausia remti išeivijos reikalus. LF

Knygos „Lietuvių fondas“ II dalies vyriausias redaktorius Antanas Juodvalkis.

Nuotr. Jono Kuprio

KNYGA „LIETUVIŲ FONDAS“

Lietuvių fondo vadovybė buvo pažadėjusi nariams išleisti antrą knygą, sukaupus 5 milijonus dolerių pagrindinio kapitalo. 1990-tieji metai buvo lemiami lietuvių tautai, nes Lietuva, vadovaujama Vytauto Landsbergio, atstatė nepriklausomybę ir atsikabino nuo Sovietų Sąjungos, o Lietuvių fondas pasiekė svajotus 5 milijonus dolerių pagrindinio kapitalo ir mane LF vadovybė pakvietė redaktoriaus pareigoms.

I redakcinę kolegiją pakviečiau ir sutiko bendrą našta nešti šis Lietuvių fondo nariai:

Dr. Antanas Razma, LF steigėjas ir daugartinis tarybos, valdybos bei komisijų pirmininkas.

Marija Remienė, tarybos, valdybos ir daugelio komisijų pirmininkė.

Alė Steponavičienė, valdybos narė ir reikalų vedėja, žinanti visą LF veiklą.

Ramona Steponavičiūtė, tarybos ir valdybos narė jaunimo reikalams.

Juozas Zygas, žurnalistas ir valdybos narys.

Vaclovas Momkus, tarybos ir valdybos narys, įvairiems reikalams.

Susidarėme knygos apimties planą ir jį tobulindami bei papildydami, stengėmės įvykdyti. Kiek mums šis darbas

vadovybė gerbia ir vykdo narių valią, prisilaikydama LF statuto.

Lietuvai tapus nepriklausoma, pradžioje beveik nebuvo klausimo – remti ar neremti Lietuvą. Daug balsų buvo už viso LF sukaupto pagrindinio kapitalo atidavimą Lietuvai. Po poros metų pasigirdo kitokie narių balsai. Taigi, einant demokratišku keliu, LF vadovybė nutarė 1993 metais pravesti korespondencinį balsavimą, kad galėtų kiekvienas narys pasisakyti ar jis palieka savo inasą kaip yra, ar perduoda Lietuvai. Pasibaigus balsavimui paaiškėjo, kad tik 184 nariai iš 6,000 balsavo už paramos skyrimą Lietuvai, sumoje 150,212 dol. Šiuos balsavimo rezultatus patvirtino LF narių suvažiavimas, įvykęs 1994 m. kovo mėn. patvirtino ir Lietuvių Bendruomenės taryba. Po to LF patikėtinių taryba pati skirs Lietuvos kultūriniam reikalams, be Lietuvos valdžios tarpininkavimo.

Ar gali LF vadovybės ir narių laikysena Lietuvos remimo atžvilgiu tapti vėl palankesne? Gali tuo atveju, kai Lietuvoje padėtis bus patikimesnė ir kels fondo nariuose pasitikėjimą. Tačiau šiuo metu yra aišku, kad LF pasiliks ištikimas išeivijos reikalams. Apskritai išeivijos lietuviai nėra nusistatę prieš tautą ir tautiečius Lietuvoje, o taip pat ir LF nariai.

LIETUVIŲ FONDO KONCERTAS

Su švelniu rudens vėjelio pūtelėjimu St. Petersburgas pagyvėja ir padidėja: žiemos sezonui sugrįžta šiauriečiai ir kanadiečiai, čia vadinami „snow birds“. Sekmadieniais Lietuvių klube dalyvių skaičius beveik padvigubėja, o kultūriniai renginiai – tai tik speks begioti.

Koncertų sezoną šį rudenį pradėjo Lietuvių fondas. Darbščioji fondo įgaliotinė Janina Gerdvilienė Lietuvių klubo salėje lapkričio 3 d. suruošė koncertą, kur programą atliko solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė, gimusi Australijoje, dabar gyvenanti Clevelande. Jai akompanavo vietos gyventojas pianistė Margaret Douglas. Solistė mums pažįstama, nes prieš 7 metus ją girdėjome su iš Australijos mus aplankiusiu kvartetu.

Pradedant koncertą, įgaliotinė J. Gerdvilienė pasveikino klausytojus ir pasidžiaugė, jog girdėsime mums jau pažįstamą dainininkę, apie kurios pasisekimą teko skaityti lietuvių spaudoje. Pirmoje dalyje solistė padainavo 12 dainų ir arijų, o antroje – 13, iš kurių 9 pirmoje dalyje ir 7 antroje buvo skirtos lietuviams kompozitoriams. Koncertą užbaigė su „Mattinata“, muz. R. Leoncavallo. Tačiau klausytojai dar busi išprašė „Vilijos“ ariją, muz. F. Lehara. Baigus koncertą, klausytojai, kurių buvo apie 150, solistei ir akompaniatoriui atsidėkojo gausiais aplovismentais ir rengėjų jos buvo apdovanotos gėlemis.

J. Gerdvilienė solistei ir akompaniatoriui, o taip pat visiems, bet kurio prisidėjusiems prie koncerto ruošos, nuosirdžiai padėkojo. Koncerto programa Lietuvių fondui buvo gauta 800 dol. aukų. Įgaliotinė padėkojo ir aukotojams, visus pakviesdama pasivaikinti kavute.

Šis koncertas buvo graži meninė atgaiva – programa įvairi ir atlikta su meniškumu įsijautimu. Jau nuo pat pirmosios dainos tarp solistės ir publikos buvo užmezgta glaudus ryšys, kuris tęsėsi iki koncerto pabaigos. Solistės soprano balsas su koloratūrinio atspalviu skambėjo puikiai. Dainų perdavimas, jų interpretacija, puiki dikcija, nuosirdi laikysena scenoje ir neperdėta vaidyba, o be to, – akompaniatorės meistriska pianino padėda – visa tai prisidėjo prie koncerto pasisekimo.

St. Všk.

Atskirai noriu paminėti ir padėkoti rašytojai-žurnalistei Danutei Bindokienei (tuo laiku dar nebuvo „Draugo“ redaktorė) už kalbos priežiūrą ir korektūrų skaitymą.

Dėkoju visiems redakcinės kolegijos nariams už malonų bei puikų pasiimtų pareigų atlikimą.

Taip pat dėkoju Lietuvių fondo vadovybei už teiktą paramą, kantrybę ir prisidėjimą prie šios knygos išleidimo.

Tik visų nuosirdžiomis pastangomis ir nesavanaudišku pasiaukojimu, galėjome šį darbą atlikti.

Antanas Juodvalkis
Vyriausias redaktorius

Prenumeratorius ir skaitytojus redakcinės kolegijos vardu atsiprašau už trūkumus, praleidimus ar nepastebėtus klaidas.

Antanas Juodvalkis
Vyriausias redaktorius

Padovanokite savo geriausiam draugui kelionę į Lietuvą – užsakykite artimiesiems tėvynėje „Draugą“.

• Pirmoji kelionė automobiliu nuo vieno Amerikos krašto iki kito (New York-San Francisco) užbaigta Packard mašina 1903 m. rugpjūčio 31 d. Ji truko 52 dienas.

Po Lietuvių fondo koncerto St. Petersburg, FL (iš kairės): solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė, pianistė Margaret Douglas ir Floridos LF įgaliotinė Janina Gerdvilienė.

CLASSIFIED GUIDE

FOR SALE

Parduodami importuoti ir amerikiečių gamybos **AUTOMOBILIAI** prieinamia kaina. Kreiptis į Raimundą tel. 708-960-2100, Continental Acura, 2110 Ogden Ave, Lisle, IL.

Parduodama Lietuvių Enciklopedija, 36 tomiai, išleista Bostone. Skambinti: 312-476-7846.

MISCELLANEOUS

10%–20%–30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

IVEDIMAI – PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAURAS AUTO IMPORT-EXPORT
Padedame pirkti automobilius „dealer“ varžytinėse. Siunčiame automobilius į Europą, pradedant nuo \$500; taip pat jų detales. Tel. 908-965-0805.

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIUVIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VYRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

WEALTH I & I
VIDMANTAS GARLAUSKAS

Laikas atnaujinti Jūsų investavimus? Apie galimus pasirinkimus informaciją gausit paskambinę

tel.: 312-778-1305

Investments provided by Registered Representatives of Capital Securities Investment Corporation, Member NASD/SIPC

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• MLS kompiuteriui FAX pagalba
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Apartamentus ir žemę
• Pensininkams nuolaidos

FOR RENT

Išnuomojami butai, 3316 W. 67 St.: 3 kamb., 1 mieg. \$395.00; 4 kamb., 1 mieg. \$420.00. Butai naujai išremontuoti, apšildomi, su kilimais; virimo plytos, šaldytuvai, skalbykla. Kreiptis 9 v.r. iki 7 v.v., tel. 708-985-3261

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 į mėn. + „security dep.“ Kreiptis į Almag nuo 9 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

FOR RENT

Išnuomojami butai, 3316 W. 67 St.: 3 kamb., 1 mieg. \$395.00; 4 kamb., 1 mieg. \$420.00. Butai naujai išremontuoti, apšildomi, su kilimais; virimo plytos, šaldytuvai, skalbykla. Kreiptis nuo 9 v.r. iki 7 v.v., tel. 708-985-3261.

Išnuomojamas nebrangus 4 kamb., 1 mieg. butas Brighton Pk. apyl. Tel. 708-361-0285.

PADĖKA

LIETUVOS NAŠLAIČIŲ KOMITETAS

Dėkoja a.a. TADO JURCIO draugams už jo vardą ir jo atminimui sukeltas aukas Lietuvos našlaičiams paremti. Nuosirdus ačiū velionio draugams iš St. Petersburg, FL: A. G. Armaliai \$100; J. L. Žvyniai \$85; I. Jakštienė \$70; S. B. Juozapavičiai \$50; A. L. Kašubos ir V. R. Masčiai \$25; G. Jėzukaičienė, O. Šiaudikienė, V. J. Staškai, J. A. Šulaičiai po \$20; M. Miklienė \$15; M. Arinė, V. D. Mažeikiai, J. O. Pupinkai, E. I. Slavinskai ir XX po \$10. Viso \$500.

Taip pat našlaičių vardu dėkojame a.a. Tado draugams už aukas surinktas laidotuvių metu: Aleksas ir Sofija Kikilai \$50; Danutė ir Stasys Liepai \$30; Stasys ir Ona Budėjai, drs. Venceslaus ir Vida Tumasoniai, V. ir J. Jurkūnai, Valerija Sodys po \$25; Vaclovas ir Vanda Mažeikiai, Bronė ir Oskaras Kremeriai, J. Ambrizas, J. Senkevičienė, Stasys ir Zuzana Žilevičiai \$20; Julijus Karsas, XXX ir Mr. Mrs. George Kleckauskas po \$10. Viso \$310.

Velionio artimiesiems reiškiamė užuojautą.

GERIAU JUOKTIS NEGU VERKTI

VLADO VIJEKIO linksni pasakojimai

\$8.00. Persiuntimas \$2.75
Teviške, 4346 So. Western Ave.
Chicago, IL 60609
Taip pat gaunama Drauge

SODYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė — \$32

8 svarų statinaitė — \$18

Skambinkite: 708-532-5951

Pristatome UPS

Maironio liuanistinės mokyklos mokiniai pamokoje apie linus, stalus papuošę lininiais audiniais.

MOKYKLA IR SPAUDA

Vaikščiudamas Jaunimo centro koridoriais, ant vieno staliuko pastebėjau mašinėlę prirašytą lapą. Užmečiau aki. Antraštė „Laikraštis pradinuko rankose“. Kadangi tą metodą naudoju daugiau kaip 20 metų savo vedamoje mokykloje, susidomėjau ir perskaičiau. Paruošėta Lidijos Laurinčiukienės, atrodė, kad dabartinės Lietuvos pedagogės. Matomai A.P.P.L.E. kursuose svarstyta medžiaga ir ja norima pritaikyti mūsų liuanistinėms mokykloms.

Prie to straipsnio dar grįšiu, dabar noriu trumpai atpasakoti savo darbo metodus. Lietuvių spauda yra pagrindinis ryšys tarp plačiai pasaulyje išsiskleidusių lietuvių. Sekdamas jaunas šeimas pastebėjau, kad labai mažas procentas prenumeruoja lietuvišką žodį. Nutariau per mokinius stengtis, kad lietuviai susidomėtų savo spauda. Įvedžiau į dalykų ciklą ir „laikraščių iškarpu“ skyrių. Pažymių knygtėse tas dalykas nepažymėtas, ranka įrašiau kaip privalomą dalyką. Buvo rašomi pažymiai ne tik kiekvieną šeštadienį, bet ir trimestruose bei metiniame pažymyje. Kiekvieną šeštadienį į namų darbų lapelį įrašydavau temą, pagal kurią turėdavo surasti straipsnį lietuviškame laikraštyje, jį iškirpti ir priklijuoti prie lapo popieriaus. Keliais sakiniais turėjo parašyti iškirptę straipsnio turinį. Gautas iškarpa įvertindavau, parašydavau pažymį ir trumpai su mokiniiais padiskutuodavome. Ir taip metai iš metų. Pradžioje buvo nesupratimų su tėvais, kad tai nereikalingas dalykas, vėliau priprato ir nebuvo nesklandumų. Pasirodė, tam tikra dalis tėvų neprenumeravo nė vieno lietuviško laikraščio, vaikai iškarpa atnešdavo iš senelių gautų laikraščių. Buvo raginama tėvai užsiprenumeruoti, kai kurie paklausydavo, o kai kurie ne.

Iškarpu temas parinkdavau iš lietuviškos veiklos: minėjimų, koncertų, teatrų, suvažiavimų ir kitų aktualių kultūrinių

aprašų. Nevengdavau ir politinių temų, surištų su Lietuvos laisvinimo reikalais (tada Lietuva dar buvo paverpta). Tos temos buvo mokiniams naudingos tautinio auklėjimo atžvilgiu, nes liuanistiniai dalykai buvo surišti su tautiškumu ir patriotizmu. Daugiausia ištraukų gaudavau iš dienraščio „Draugo“. Duodavau temų iš skautų, ateitininkų veiklos ir jaunimo skyriaus. Rezultatais buvau patenkintas.

Perskaitytame rašte temos nurodytos iš kasdieninio gyvenimo: skelbimai, gyvūnų gyvenimo, naujienų, juokingų įvykių, temperatūros, sporto ir t.t. Lietuvos mokykloms gal tinka, bet liuanistinėms mokykloms reikėtų parinkti iš mūsų lietuviškos kultūros ir jaunimo veiklos. Mums yra svarbu, kad užsienyje gyvenan-

tis jaunimas ne tik išmokytų lietuvių kalbą, bet išliktų tautiškai susipratęs ir naudingas ne tik šiam kraštui, bet ir Lietuvai. Lietuvoje nutaustimo pavojus mažas, bet užsienyje gyvenantiems – didelis. Liuanistinių mokyklų mokytojai ir tai turėtų atkreipti didesnę dėmesį.

Šiandien ir bet kokią spaudą žmonės mažai kreipia dėmesio, juo labiau ir lietuvišką. Televizija – didžiausia konkurentė. Televizija yra reikalinga ir naudinga, bet negali atstoti spaudos. Reikia šiuos abu objektus suderinti ir jie turi rasti vietos kiekvienuose namuose. Į spaudos populiarinimą turi įsijungti ir mokykla. Geriausias būdas – įsivesti į pamokų sarašą „laikraščių iškarpu“ skyrių. Stengtis įtikinti jaunus tėvus, kad prenumeruoti nors vieną lietuvišką laikraštį ne dėl politinių žinių, bet dėl tautinių ryšių palaikymo.

J. Plačas

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos siunčiant laikraščio prenumeratą ir kitomis progomis

60.00 dol. Jonas Kasciukas, Chicago, IL; P.J. Nasvytis, Avon, CT; Jonas Antanaitis, Hot Springs, AR; dr. J. Dainauskas, Woodridge, IL;

50.00 dol. Filisterių Skautų Sąjungos Čikagos skyrius, (per dr. Viliją Kerelytę), Bridgeview, IL; Kazys Račiūnas, Beverly Shores, IN; Vytautas Sinkus, Chicago, IL;

25.00 dol. Jonas Indriūnas, Roselle, IL; Juozas Nausėda, Woodland Hills, CA; Elena Frejerienė, Grand Rapids, MI; R. Silbajoris, Columbus, OH; Roma Murphy, Indianapolis, IN; Bronius Jaras, Kenosha, WI;

20.00 dol. Stasys Pikunas, Warren, MI; Aldona Sandargas, Ormond Beach, FL; Vaclovas Dzenkauskas, Daytona Beach Shores, FL; Ona Mažionytė, Chicago, IL; Albertas Kremeris, Palos Heights, IL;

15.00 dol. Edward Radionovas, West Hartford, CT; Jaunutis Burbulis, Odenton,

MD; Bernice Madeikis, Chicago, IL; Juozas Naujalis, Cicero, IL;

10.00 dol. Albina Smelstoriū, Euclid, OH; Vladislava Maciejauskas, Euclid, OH; Alfonsas Kasputis, Warren, MI; Petras Stakė, Chicago, IL; Liudas Volotka, Downers Grove, Felicita Bulkaitis, Kewanee, IL; Bronė Jozaitis, Oak Lawn, IL; Vitas Sirgedas, Novi, MI; S. Mesc, Waukegan, IL; T. Rudaitis, Oak Lawn, IL; dr. A. Laucis, Mount Olive, IL; Antanas Balčytis, Chicago, IL; Jerome Jankus, Chicago, IL; Martha Račkauskas, Cicero, IL; Kazys Stašaitis, Redford, MI; Doma Kaunaitė, Mississauga, Ont., Kanada; L. Petersonas, Dearborn Hts, MI; Marija Ulinskaitė, Rochester, NY; Oreginas Rovinskis, La Grange, IL; Vladas Vaskelis, St. Petersburg, FL; Vladas Daras, Chicago, IL; Albert Matule, Chicago, IL; Vytautas A. Mažeika, Colbert, GA; Juozas Gelumbauskas, Waterbury, CT; Andrius Butkunas, Farmington Hills, MI; kun. St. Raila, Flushing, NY; Jonas Urbanas, Clawson, MI; Bronius Skrabulis, Walpole, MA; Vincas Smulkštys, Chicago, IL; P. Noreika, Chicago, IL; Stefa Vilunas, Chicago, IL; Antanas

Zaparrackas, W. Bloomfield, MI; Aleksas Jančys, Orland Park, IL; Josph Morkunas, Highland, IN; S. Kasnickas, Harbert, MI; Jadvyga Juknelis, Melrose Park, IL; Ritonė ir Teodoras Rudaitis, Oak Lawn, IL; Edvardas Skiotys, Livonia, MI; Marija Macianskis, Chicago, IL; Algis Bačiūnas, Evergreen Park, IL; Anelė Barkauskas, Pt. Pleasant, NJ; Joseph Budreika, St. Petersburg, FL; Izolda Černis, W. Bloomfield, MI; A.V. Laniauskas, Palos Hills, IL; Jadvyga Mejeris, Farmont City, IL; Elena Vabalienė, Kingston, Canada; S. Sedvydis, Gurnee, IL; Henrikas Paškevičius, Downers Grove, IL; Julijona Fraser, El Cerrito, CA; Aras Lintakas, Brookfield, IL; Ada Totoraitis, Salida, CO; Marija Willas, (Willas & Assoc., Inc.), Hot Springs, AR; Marcelė Vaidis, Santa Monica, CA; Konstancija Stasiulis, Oak Lawn, IL; Lidija Strazdas, New Britain, CT; Stella Zukauskas-Bobnes, Los Angeles, CA; M. Kleinaitis, St. Petersburg, FL; Stasė Visciuviene, Chicago, IL; Maria Vaitkus, Hyattsville, MD;

Už aukas tariame nuoširdų ir didelį aciu.

Mielam mūsų klasės Auklėtojui

A.†A.

Dr. JUOZUI GIRNIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo šeimai.

Nurtingeno Lietuvių Gimnazijos auklėtiniai:

Irena Sacevičiūtė-Sušinskienė
Kostas Mačiulis
Bronius Krokys

Spaudos stalo BALFo jubiliejiname seime š.m. spalio 22 d. Čikagoje. Iš kairės: Balys Gajauskas (garbės svečias), kun. Juozas Vainys, S.J., Antanas Juodvalkis, Aldona Šmulkštienė ir Povilas Vaičekauskas.

Nuotr. Jono Tamaliūčio

P A D Ė K A

A.†A.

MARIJA STEM BRIENĖ

Mūsų mylima Motina mirė 1994 m. spalio 16 d. ir buvo palaidota spalio 19 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Mes norime padėkoti visiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palydėjo į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame kanauninkui Vaclovui Zakaraskui, kuris atnašavo gedulingas šv. Mišias už velionę ir kuris palydėjo ją į kapines.

Nuoširdus dėkui visiems, kurie užprašė šv. Mišias už jos sielą. Dėkojame visiems, kurie prisituntė velionei gėlių, pareiškė mums toje liūdesio valandoje užuojautą.

Dėkojame visiems laidotuvių dalyvavusiems, kuriems atskirai neturime galimybes padėkoti.

Dėkojame karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriams Donald A. Petkus / Donny Petkus už malonų patarnavimą. Visiems nuoširdus dėkui!

Duktė Judita Brandonisio, žentas Luke (Don) su šeima.

P A D Ė K A

A.†A.

SOFIJA MORKŪNAITĖ PURIENĖ

Mano mylima Mama ir mūsų Sesuo mirė 1994 m. spalio 27 d. Palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje spalio 31 d.

Nuoširdžiai dėkojame kun. V. Mikolaičiui už atnašautas gedulingas šv. Mišias, maldas kapinėse ir koplyčioje.

Dėkojame Lietuvos Dukterų draugijos pirmininkei už jautrų atsisveikinimo žodį ir narėms už sukalbėtą rožančių.

Padėka karsto nešėjams, visiems atsilankiusiems į koplyčią, bažnyčia, kapines, už užprašytas šv. Mišias, pareikštas užuojautas ir skirtas aukas „Mercy Lift“ ir „Vaiku Vilčiai“.

Nuliūdę: sūnus Algis, seserys K. Balzarienė, V. Karaitienė, V. Šileikienė ir šeimos.

Mielam Draugui ir garbingam Lietuvos karininkui, bendrakeleiviui išseivijoje,

A.†A.

Ltn. KOSTUI JUŠKAIČIUI

mirus, jo sūnui VYTAUTUI, anūkams: SAULIUI ir EDVARDUI, taip pat ir kitiems giminėms reiškiamo savo nuoširdžią užuojautą ir gilų liūdesį.

Aleksandras Atutis

TRANSPAK

DĖMESIO !!!

KALĖDINIAI SIUNTINIAI

pasieks Lietuvą per Kalėdas jei bus pristatytą į TRANSPAK įstaigą iki lapkričio 26 d.

Talpintuvai siunčiami kas savaitę.

PINIGAI pervedami DOLERIAIS papigintomis kainomis.

MAISTO SIUNTINIAI: nuo \$29.- iki \$98.-

Populiariausias - 55 svarai, \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Jeigu kuris dainos vienetas kviečiamas koncertuoti Prancūzijoje, Vokietijoje, JAV, Lenkijoje, Estijoje, Latvijoje ir kitur, jis tikrai vertas dėmesio, juo labiau, kai choristai yra vaikai. Čikagos bei apylinkių visuomenės turės progą išgirsti šio Lietuvos Radijo ir televizijos vaikų choro dainas sekmadienį, lapkričio 20 d., 3 val. popiet Jaunimo centre. Padarykime sau ir dainuojantiems mūsų tautos vaikams malonumą užpildydami JC salę. Koncertą ruošia Jaunimo centro vadovė, tad ir pelnas skiriamas JC paramai.

Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza pakviestas dalyvauti Tautybių festivalio atidarymo iškilnėse penktadienį, lapkričio 18 d., 7:30 val. vak., Milwaukee, WI. Iškilnių metu bus prisimintas ir pagerbtas šiemet miręs tautinių šokių puoselėtojas, „Vilčių“ žurnalo įsteigėjas ir ilgametis redaktorius Vytautas Beliajus. Festivalis vyks lapkričio 18, 19, 20 d. Milwaukee MECCA arenoje.

„Sietuvos“ vyr. skaučių ir skautininkų draugovės iškilnė sueiga šį penktadienį, lapkričio 18 d., 7 v.v. vyks „Amber“ Health centre, 7271 So. Harlem Ave. Visos narės dalyvauja uniformuotos.

Stasys Milašius, ilgametis tautinių šokių grupės „Klumpė“ vadovas yra Tautybių festivalio vykdomojo komiteto pirmininkas. Šį didžiausią Amerikoje etninį festivalį, kurio šiemetinė tema yra „Šeima – tradicijų globėja“, organizuoja Wisconsin valstijos Tarptautinis institutas. Festivalis vyks lapkričio 18, 19, 20 d. Milwaukee, WI, Mecca arenoje. Lietuviai kviečiami atsilankyti. Be lietuvių tautinių šokių grupių – „Klumpės“ ir „Spindulio“ pasirodymų bus galima pamatyti ir lietuvišką parodėlę, kurios ruošimui vadovauja Vytautas ir Palmira Janušonai.

Šokius jaunimui ketvirtadienį, lapkričio 24 d., Lietuvių centre, Lemonte, ruošia Čikagos studentai ateitininkai. Pradžią 8 v.v. kviečiamas jaunimas nuo 16 m. amžiaus. Būtinai turėti tapatybės dokumentus (I.D.).

x Tradicinis „Lituanicos“ futbolo klubo balius įvyksta lapkričio 19 d. 7 val. vakaro Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Bus programa, skani vakarienė ir šokiai. Vietas reikia rezervuoti iš anksto, skambinant Laimai Glavinskienei 708-323-6302. Kaina tik 25 dol.

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijos susirinkimas bus lapkričio 18 d. 6:30 val. vak., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Kadangi apylinkėje vyksta daug pasikeitimų ir yra labai daug reikalų aptarti, visi draugijos nariai prašomi gausiai dalyvauti. Po susirinkimo bus kavutė.

Knygos „Lietuvių fondas“ sutiktuvės ruošiamos Pasaulio lietuvių centre, Lemonte lapkričio 20 d., sekmadienį, po pamaldų didžiojoje salėje. Visi maloniai kviečiami ir bus pavaišinti kavute bei pyragais. Ruošia Lietuvių fondo valdyba.

Draugo fondo metinis narių suvažiavimas įvyks šeštadienį, lapkričio 19 d., 9 val. ryte, „Seklyčioje“, 2711 West 71st St., Chicago, IL. Nariai bei rėmėjai kviečiami dalyvauti.

Lietuvių tautinių šokių grupės „Klumpė“, vadovaujama Stasio Milašiaus, ir „Spindulys“, kurio vadovė yra Rasa Poskočienė, pasirodys Milwaukee, WI, MECCA patalpose ruošiamame „Holiday Folk Fair“ – Tautybių festivalyje, kuris bus lapkričio 18, 19 ir 20 d. Dalyvauja per 50 etninę grupių, o festivalio aplanko bent 55,000 lankytojų.

Čikagos lit. mokyklos tėvų komiteto pirm. Zigmas Mikūšis. Mokykla veikia kiekvieną šeštadienį Jaunimo centre.

x Costa Classica liuksu-siniu laivų 7 naktų kelionė po pietinę Karibų jūrą. Išplaukia gruodžio 10 d., iš San Juan, Puerto Rico ir aplanko St. Thomas, St. Maarten, Martinique, Barbados, Casa de Campo, Dominican Republic. I \$801 kainą įsiskaito visi mokesčiai ir lėktuvo kelionė iš Čikagos arba Cleveland'o! Vietų skaičius labai ribotas. Prašome skambinti tuojau pat American Travel Service tel. 800-422-3190 arba 708-422-3000.

SVARBUS PRANEŠIMAS

„Draugo“ fondo išdinininkas praneša, kad Vladas Velža sutinka Draugo fondui paauguti 30,000 dolerių, jei mes – visi „Draugo“ skaitytojai – suaukosime trisdešimt tūkstančių dolerių iki š.m. lapkričio 30 dienos.

Čekius rašyti „Draugas Foundation“ vardu ir siųsti adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Visos aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Už aukas būsimė labai dėkingi.

Draugo fondas

Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

DR. KESTUTIS PEČKUS
PANEVŽIEČIŲ SUSIRINKIME

1994 m. rudeninis Panevėžiečių klubo susirinkimas įvyko spalio 30 d. Jėzuitų koplyčioje. 11:15 v.r. nariai dalyvavo pamaldose už mirusius klubo narius, o 12 val. susirinko į mažąją Jaunimo centro salę. Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo pirm. Petras Beinarauskas, sekretoriavo Pranė Masilionienė. Susirinkimo minutė buvo pagerbti paskutiniu metu mirę klubo nariai: Marius Kiela, Stasys Neniškis, Julika Valdienė, Kazys Černius ir tik ką miręs Petras Mažinas.

Šio susirinkimo centras – dr. Kestutis Peckus Vilniaus pedagoginio universiteto profesorius, antrą kartą besilankantis ir besidarbuojantis JAV, paskaita. Jis – panevėžietis, gimęs, augęs ir vidurinę (gimnaziją) mokslą baigęs Panevėžyje. Tėviškęs Ramygalos g. nr. 29. Ten gyveno senelio name, kurį buvo pirkęs už pinigų, uždirbtus Amerikoje. Senelis mirė dar prelegentui negimus, todėl ir nežino, kur jis Amerikoje gyveno ir ką dirbo. Ten buvo didelis ramus, daržas, sodas, palikė gražiausių prisiminimų. Vaikui viskas atrodė didinga. Dabar visos sodybos vietoje nedidelė mašinoms statyti aikštelė. Baigė II vidurinę mokyklą (tai buv. mergaičių gimnazija, dabar pavadinta jos statytojo arch. V. Landsbergio-Zemkalnio vardu). Gal ir neįtikėtina, bet ten turėjo labai gerus mokytojus, kurie, nors ir sunkiomis sąlygomis, įkvėpė mokiniais meilę lietuvių k., literatūrai, pagarba tautos kultūrai, tradicijoms.

1971-1976 m. Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą, įsigijo šių dalykų dėstytojo specialybę. Pirmąja darbo vieta pasirinko gimtąjį Panevėžį, kur išbandė savo pedagoginius sugebėjimus. Turėjo šviesių ir liūdny valandų. Persikėlė į Vilnių, turėjo atitarnauti sovietinėje armijoje, kur ir žuvo dveji metai.

Prasidėjus atgimimui, buvo pakviestas dirbti Švietimo ministerijoje. Tai buvo vienas įdomiausių laikotarpių. Padėjo atskirti skautams, ateitininkams, kurtis kudirkičiams, maironėiams, visur tada buvo entuziazmas, kurio dabar, deja, ne su žiburiu neberasi. Iš Švietimo ministerijos perėjo dirbti į Vilniaus pedagoginį universitetą.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priėmami nuosimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747.

x Anelė Lukoševičiūtė iš Grand Rapids, WI, atsiuntė \$150 ir nori šelpti našlaičius Lietuvos kaime. Našlaičių vardu dėkojame „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetui, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Dėmesio! Kalėdiniai siuntiniai pasiekia Lietuvą prieš Kalėdas, jei bus pristatyti į Transpak įstaigą iki lapkričio 26 d. Talpintuvai siunčiami kas savaitę. Pinigai pervedami doleriais papigintomis kainomis. Ivairūs maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x Costa Rica! Septynių dienų ekskursija į egzotišką Costa Rica 1995 m. kovo 6 d. Apsilankysite San Jose, ugnikalnius ir pliažus. Kaina \$1,069. Skambinti: T. Lesnauškienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

ta, kur skaito pedagogikos istorijos paskaitas, veda pedagogines pratybas. Prieš keletą metų apgynė disertaciją, kurioje analizuoja neprik. Lietuvos pedagogiką. Betyrinėdamas tą laikotarpį, sužinojo, kad daugelis pedagogų buvo pasitraukę į Vakarus ir ten tęsė savo darbą. Norėdamas daugiau apie jų likimą ir darbą sužinoti, jau antrą kartą lankosi Amerikoje ir Pasaulio lietuvių archyve bei Lietuviškųjų studijų ir tyrimo centre renka medžiagą apie lit. mokyklą Vokietijoje, Austrijoje ir kitur, taip pat apie lit. mokyklą Amerikoje ir Kanadoje. Jis stebisi, kad už Lietuvos ribų tiek daug išleista laikraščių, knygų. Stebina ir jaudina lituanistinių mokyklų egzistavimo fenomenas. Apie užsienio lietuvių veiklą jis jau yra pasakojęs ir savo studentams. Jie tuo stebisi, nes mes vieni apie kitus labai mažai žinojome. Savo žinias, surinktas apie užsienio lietuvių visokeriopą, ypač švietimo, veiklą jis skelbs savo knygoje ir Lietuvos laikraščiuose.

Lietuvoje vyksta švietimo reformos, bet pamazų, nes mokytojai, būdami menkiausiai atlyginami, nustoja entuziazmo. O mokytojas visokiose sąlygose turi būti optimistas. Tokius mokytojus stengiasi Lietuvai paruošti Vilniaus pedagoginis universitetas, kuriame jis dirba. Baigdamas dar kartą pabrėžė savo ryšį su Panevėžiu: kasmet visa jų giminė per Vėlines stengiasi susirinkti Panevėžyje, aplankyti mirusiųjų kapus, pabendrauti.

Pirmininkas, padėkojęs prelegentui už paskaitą, tęsė susirinkimą, kur buvo svarstomi eiliniai reikalai: valdybos bei kasininko pranešimas, revizijos komisijos aktas. Panevėžiečių klubas, nors kasoje neturi daug tūkstančių, bet remia radio valandėles, BALFą, įstojo jau šį pavasarį nariu į Draugo fondą.

Pasibaigus dvejų metų kadencijai, valdyba atsistatydino. Rinkimams į naują valdybą praves-ti buvo pakviestas klubo garbės narys J. Masilionis. Jam paprašius, buv. valdybos ir rev. komisijos nariai neatsisakė kandidatuoti. Visų plovimu buvo patvirtinta nauja valdyba: P. Beinarauskas, V. Paliulionis, Pr. Masilionienė, K. Rožanskas, A. Matulis ir I. Beinarauskienė. Revizijos komisijon išrinkti: J. Masilionis, P. Peleckas ir J. Lungienė.

J. Masilioniui pasiūlius, už darbą ir nuopelnus klubui garbės nariais susirinkimas pakėlė Petrą Beinarauską ir Ireną Beinarauskienę.

Po susirinkimo buvo vaišės, paruoštos I. Beinarauskienės, talkininkaujant K. Rožanskui. Jų metu dar gera valanda pasivašinta, pasišnekučiuota.

P.R.

Maironio lit. mokyklos Lemonte 8 sk. mokiniai istorijos pamokoje su mokytoja Gražina Sturioniene. Nuotr. Eglės Novak

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Eglutė“, 1994 m. spalio. Žurnalą užsienio lietuviukams leidžia ir administruoja JAV LB Švietimo tarnyba, 13648 Kic-kapoo Trail, Lockport IL, 60441. Redaktorė – Nijolė Nausėdienė; spausdina „Draugo“ spaustuve; kompiuteriu paruošia Jonas Boguta; šio numerio viršelį apipavidalino dail. Nora Aušrienė. Eilėraštukai, pasakos, legendos, įdomesni lietuviškų žodžių paaiškinimai – ir visa tai iliustruota žaislingais, kartais liūdais ar didingais G. Didelės, D. Gelazūtės, K. Veselkos piešiniais. Čia rasite ir spalio mėn. religinių švenčių bei šv. Mišių apeigų aprašymus. Paskaitę žurnaluką, sužinosite „Septynis pasaulio nuostabus“ („Seven Wonders of the World“). O „pasigardžiavimui“ – nepakartojamai pačių vaikų piešiniais iliustruota ir aprašyta kelionė šiais metais į Lietuvą.

„Lithuanian Heritage“, 1994 m. rugsejis-spalis, nr. 1. Leidžia Baltech Publishing, redaktorius Paul Moranis. Dvime-nesinis žurnalas, spausdintas labai gerame popieriuje, papuoštas gausiomis nuotraukomis, daro tikrai malonų įspūdį. Beje, leidžiamas anglų kalba. Redakcijos adresas: P.O. Box 225, Lemont, IL 60439-0225. Linkime „Lithuanian Heritage“ žurnalui sėkmės – išlaikyti tą reprezentacinį lygį, kurio spindi pirmasis numeris. O apie ką jame rašoma? Stai turinio nuop-tus: „Vilnius in the Life of Lithuania“, „The Love Affair with Amber“, „Finding Your Lithuanian Roots“ ir daug panašių temų.

DVASINĖS ATGAIVOS
KELIU

Brangūs mūsų Lietuvos žmonės daug kentė šaltį, kai kurie net ir alkį. Bet ypą svarbus – tai dvasinis alkis, kurį

paliko per pusšimtį metų siautėjęs genocidinis ateistinis komunizmas. Ir tada Bažnyčia buvo likusi beveik vienintelė organizuota tylos, bet stiprios atsparos jėga, stiprinama „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“, kitų pagrindinio leidinių, o ypač – krikščioniškos ideologijos išpažintųjų ryžto. Tai buvo krauju išrašytas liudijimas, kaip svarbu tautai turėti tvirtą, krikščionišką ideologiją.

Ačiū Dievui, kad ir išeivijoje turėjome talentingų kūrėjų, kurie savo raštais ilgiejo gyvy-binio krikščionybės kraujo. Tik prisiminkime prof. Antaną Maceiną, dr. J. Girnį, kun. A. Grauslį, kunigą profesorių S. Ylą, kun. J. Gutauską, kun. A. Sušinską, kun. dr. K. Trimaką, kun. V. Bagdanavičių, prel. P. Gaidą ir kitus.

Paskutiniu laikotarpiu savo pamokslų ciklais svarbų įnašą padarė kun. V. Pikturna, prel. L. Tulaba, kun. dr. J. Velutis, kun. J. Butkus, OFM. Daugelis tų leidinių patenka į Lietuvą, kai kas ten net perspausdinama ir tas labai padeda nešti dvasinę atgaivą, atgauti krikščionybę ir tas sielas, kurias nuboškė azijatiškos ir ateistinės prievartos speigai, o tai mūsų tautos gyvastumui turi ypatingos reikšmės.

Tos pastangos rūpestingai tęsiamos toliau. Kun. prof. A. Rubšys išvertė iš išleido naują Senojo Testamento laidą. Prel. V. Balčiūnas įkalbėjo visą Naują Testamentą į magneto-fono juosteles ir tebetesia „Krikščionis gyvenime“ leidyklos svarbių leidinių seriją. Kun. prof. A. Luima parašė „Kristaus gyvenimas pagal evangelijų tekstus“ ir už šį leidinį gavo premiją. Kun. K. Kuzminkas uoliai tebesirūpina „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ leidimu įvairiomis kalbomis, jau užbaigęs seriją lietuvių kalba.

Kai užsienyje ima blėsti susi-

domėjimas knygų lietuvių kalba leidimu ir paskleidimu, savotiškai fenomenalų išpūdį sudaro kun. Česlovo Auglio ryžtingos pastangos. Jis nuo 1985 m. savo laiką ir lėšas skiria knygų vertimams į lietuvių kalbą. Jis išvertė knygą „Marija kalba savo mieliems kunigams“ – pirmą tomą ir „Marija kreipiasi į savo mieluosius sūnus – kunigus“ – antrą tomą ir pranešimų tąsą. Šių knygų yra išleistas 5 laidos su 5,000 egzempliorių lietuvių kalba. Pranešimai yra pradėti 1973 m. liepos 7 d. Nekalčiausios Marijos širdies šventėje ir šiandien dar tęsiasi.

Knygos autorius yra Milano kunigas Stefano Gobbi, vienas iš Marijos kunigų sąjūdžio pradininkų, gavęs įkvėpimą pasi-svęsti šiam sąjūdžiui ir šiai knygai, kai lankėsi Fatimoje.

Amerikoje anglų kalba jau išėjo 15 laidų pusės milijono tiražu. Knyga išversta į 13 kalbų. Kad jos sklaidymas nepavirstų biznio objektu, autorius uždraudė ją pardavinėti.

Kun. C. Auglys abu tomus pasiuntė visiems Lietuvos kunigams, o E. Pauzuoliene dar išsiuntinėjo nemokamai Amerikos ir Kanados kunigams.

Kai apie šias knygas parašė „Lietuvos aidas“ ir „Logos“, pradėjo gausiai plaukti pasauliečių prašymai iš Lietuvos, ir kun. Auglys jiems knygas siunčia. Ir dabar galima į jį kreiptis adresu: Rev. Česlovas Auglys, 3207 W. 66 Place, Chicago, IL 60629. Nei užmo-kesčio, nei aukų neprašoma. Tai „Marijos kunigų sąjūdžio“ apas-talavimo darbas. Šis sąjūdis yra mažai paplitęs tarp lietuvių kunigų, bet jau su diderė branduolys ir Lietuvoje, o V. Šlikas, Šv. Petro bažnyčios kunigas Itasca, IL, ruošiasi vykti į Lietuvą ir plėsti šį sąjūdį tarp kunigų ir pasauliečių.

Knygos „Marija kalba savo mieliems kunigams“ (541 psl.) ir „Marija kreipiasi į savo mieluosius sūnus – kunigus“ (154 psl.) yra pirmoje eilėje skirtos kunigams, bet jos tinka ir pasauliečiams. Daug religinių minčių, daug nuosirdumo, daug dvasiško įkvėpimo.

Bažnyčia netarė savo žodžio, kad tai yra tikri Marijos apreiškimai. Taigi, juos reikia priimti kaip žodžius, mintis, kuriuos autorius išgyvena, lyg Marija į jį kalbėtų. Tai jo dvasinis meditacijos srautas, naudingas skaitančiam, įvilktas į Marijos pasisakymų formą. Yra ir vyskupo pasakyta, kad nėra nieko prieš tikėjimą ir dorovę. Žinoma, dabarties žmogui keistai skamba paraginimas neskaityti spaudos, nežiūrėti televizijos, o pasilikti širdies maldos. Žinoma, dabar komunikacijos srityje daug purvo, kurį tenka atmesti, bet ne pačios informacijos priemones.

Knygas spausdino Morkūno spaustuve.

Juozas Prunskis

Lietuviai respublikonai, rėmė Illinois gubernatoriaus Jim Edgar kandidatūrą lapkričio 8 d. rinkimuose. Jų pastangos, be abejo, prisidėjo prie Jim Edgar laimėjimo antram terminui. Sėdi iš kairės: Elena Jasinevičienė, Arnold Voketaitis, A. Milūnas, Nijolė Voketaitienė, Alė Keželiene, Bernardas Vindašius; stovi: P. Jurkus, Birutė Vindašienė, Olimpija Baukienė, dr. Ferdinandas Kaunas, Algimantas Keželis, V. Motušis, Olišauskas ir Vytautas Jasinevičius.